

2000. évi XLII. törvény

a víziközlekedésről

Az Országgyűlés a környezetkímélő és energiatakarékos víziközlekedés fejlődése, a közlekedéspolitikai célok megvalósítása érdekében, továbbá a hajózási tevékenységnek az egységesülő nemzetközi közlekedési rendszerbe illesztése, a nemzetközi szerződésekben foglalt kötelezettségek teljesítése céljából, a víziközlekedés állami és önkormányzati feladatairól, a tevékenység folytatásának személyi és tárgyi feltételeiről, valamint a víziközlekedés igazgatásáról az alábbi törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény hatálya

1. § (1) A törvény hatálya a Magyar Köztársaság területén:

a) folytatott hajózási tevékenységre, az azt szolgáló vagy annak folytatását befolyásoló, a mederben és a parton lévő létesítményekre, az úszólétesítményekre, a vízi utakra és kikötőkre,

b) hajózási tevékenység folytatásában részt vevő természetes és jogi személyekre, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetekre terjed ki.

(2) Az ország határain kívül magyar lobogó alatt, illetve az ország területén nem magyar lobogó alatt közlekedő úszólétesítményekre, valamint az ezekkel folytatott hajózási tevékenységre a törvény rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.

Az állam feladatai

2. § (1) Az állam feladata

a) a hajózás, a kikötők és a vízi utak fejlesztésére vonatkozó - az épített és a természetes környezet védelmére figyelemmel kialakított, az ország kiegyensúlyozott fejlődésének igényeivel összehangolt - koncepciók jóváhagyása;

b) az *a)* pontban említett koncepciók végrehajtásának szervezése;

c) a hajózással, a kikötőkkel és a vízi utakkal kapcsolatos hatósági feladatok ellátása;

d) nemzetközi kapcsolatokban a hajózással összefüggő nemzeti érdekek és kötelezettségek érvényesítése;

e) a víziközlekedés ágazati irányításához szükséges adatgyűjtés elrendelése;

f) a hajózási, víziúti és kikötői operatív információs rendszer - beleértve a folyami információs szolgáltatásokat - kiépítése, fejlesztése és működtetése, a külön jogszabályban megállapított információs alapszolgáltatásoknak a felhasználóknak való térítésmentes rendelkezésre bocsátása;

g) a hajózás - nemzetközi követelményeknek megfelelő - rendjének meghatározása;

h) az állami tulajdonban lévő felszíni vizeken és vízi létesítményeken (mesterséges vízi út) (a továbbiakban együtt: állami tulajdonú hajózható vizek) a vízi út - nemzetközi kötelezettségekre is tekintettel történő - fenntartása, fejlesztése, továbbá az állami tulajdonú hajózható vizeken szükségkikötők létesítése, működtetése;

i) az országos közforgalmú kikötők és a határkikötők rendeltetésszerű működéséhez és fejlesztéséhez szükséges közúti és vasúti összeköttetések feltételeinek biztosítása;

j) a közforgalmú kikötők fejlesztéséhez kapcsolódó támogatási rendszer meghatározása;

k) a honvédelmi és a polgári védelmi feladatok során igénybe vehető úszólétesítmények körének meghatározása, rendelkezésre állásuk biztosítása;

l) a belvízi és a tengerhajózási szakemberek - nemzetközi képesítési követelményeknek is megfelelő - iskolai rendszerű és iskolarendszeren kívüli képzési és továbbképzési feltételeinek meghatározása;

m) a hajózással kapcsolatos egészségügyi követelmények megállapítása;

n) a hajózással kapcsolatos munkabiztonsági követelmények megállapítása;

o) a hajózással kapcsolatos környezet- és természetvédelmi követelmények megállapítása;

p) a víziközlekedés baleset-megelőzéssel összefüggő feladatainak ellátása.

(2) Az (1) bekezdésnek

a) az *a)* és az *e)* pontjaiban rögzített feladatokat a Kormány,

b) az f) és a h) pontjaiban rögzített feladatokat a közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: a miniszter),

c) a b) pontjában rögzített feladatot a miniszter az államháztartásért felelős miniszterrel és a gazdaságpolitikáért felelős miniszterrel együttesen,

d) a c) pontjában megállapított feladatot - feladatkörében - a miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter és az egészségügyért felelős miniszter,

e) a d) pontjában rögzített feladatot a miniszter a külpolitikáért felelős miniszterrel, a külgazdaságért felelős miniszterrel és az országos szintű fejlesztés, fejlesztési tervezés és programozás irányításáért felelős miniszterrel egyetértésben,

f) a g) pontjában rögzített feladatot a miniszter a külgazdaságért felelős miniszterrel együttesen,

g) az i) pontjában rögzített feladatot a miniszter az országos szintű fejlesztés, fejlesztési tervezés és programozás irányításáért felelős miniszterrel, a gazdaságpolitikáért felelős miniszterrel és az államháztartásért felelős miniszterrel, a határkikötők tekintetében a határrendészetért felelős miniszterrel is együttesen,

h) a j) pontjában rögzített feladatot a miniszter az országos szintű fejlesztés, fejlesztési tervezés és programozás irányításáért felelős miniszterrel, a gazdaságpolitikáért felelős miniszterrel és az államháztartásért felelős miniszterrel együttesen,

i) a k) pontjában rögzített feladatot a honvédelemért felelős miniszter a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszterrel együttesen, a miniszterrel és a gazdaságpolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben,

j) az l) pontjában rögzített feladatot a miniszter a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszterrel egyetértésben,

k) az m) pontjában rögzített feladatot a miniszter az egészségügyért felelős miniszterrel egyetértésben,

l) az n) pontjában rögzített feladatot a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter a miniszterrel és az egészségügyért felelős miniszterrel egyetértésben,

m) az o) pontjában rögzített feladatot a környezetvédelemért felelős miniszter, illetve a természetvédelemért felelős miniszter a miniszterrel egyetértésben,

n) a p) pontjában rögzített feladatot a miniszter a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszterrel együttesen látja el.

(3) A Kormány a rendeletében meghatározott összetétellel, feladat- és hatáskörrel Víziközlekedési Védelmi Bizottságot hoz létre.

Az önkormányzatok feladatai

3. § (1) A települési önkormányzatok feladata

a) a helyi közszolgáltatást megvalósító komp- és révközlekedés - önkormányzati hatáskörbe tartozó - működőképességének és fejlesztésének biztosítása,

b) a rendezési tervek készítésénél és elfogadásánál a létesítendő kikötő működtetéséhez szükséges és megfelelő parti terület kijelölése, az igénybevétel feltételeinek tervezhető módon, hosszú távra történő meghatározása, a megyei területfejlesztési tanács - a fővárosban a Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács - bevonásával.

(2) Személyforgalomban menetrend szerinti helyi közszolgáltatást végző hajózási engedélyes részére az érintett települési önkormányzat működési támogatást nyújthat, amellyel kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket szerződésben kell rögzíteni.

A hajózás igazgatása

4. § (1) A hajózással, a vízi utakkal és a kikötőkkel összefüggő állami feladatok körében az igazgatási tevékenységet, a 2. § (2) bekezdésében megjelölt munkamegosztásra is figyelemmel, a miniszter - a (4) bekezdésben, továbbá az 5-6. §-okban megállapított kivétellel - az egységes közlekedési igazgatási szervezet, valamint a vízügyi igazgatási szervezet útján végzi.

(2) Az egységes közlekedési igazgatási szervezeten belül működő hajózási igazgatási szervezet részei a miniszter által vezetett ágazati minisztérium, továbbá a hajózással összefüggő igazgatási feladatok ellátására létrehozott központi és területi szervek (a továbbiakban együtt: hajózási hatóságok).

(3) A hajózási hatóság eljárásáért külön jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni.

(4) Az ország határain kívül a Magyar Köztársaság konzuli tisztviselője első fokú hajózási hatósági jogkörben jár el a képesítő okmányok, a szolgálati könyvek ideiglenes pótlása, meghosszabbítása, valamint - a külön jogszabályban meghatározott hajózási hatóság felkérésére - a hajóokmányok érvényességi idejének ideiglenes meghosszabbítása tekintetében. Ellátja továbbá a nemzetközi szerződésekben meghatározott, hajózással kapcsolatos egyéb konzuli feladatokat.

(5) A hajózási hatóságnál kezdeményezett eljárásokban a Kormány által rendeletben meghatározott dokumentum elektronikus úton nem terjeszthető elő.

5. § A hajózással kapcsolatos rendőrhatalósági és határrendészeti tevékenységet a rendszertért felelős miniszter és a határrendészetiért felelős miniszter - a rendőrség vízi rendészeti feladatokat ellátó szervei útján - külön jogszabályban foglaltak alapján látja el.

6. § A hajózás egészségügyi és közegészségügyi-járványügyi hatósági felügyeletét az egészségügyért felelős miniszter - az egészségügyi államigazgatási szerv útján - külön jogszabályban foglaltak alapján látja el.

Szakértői tevékenység

6/A. § (1) Ha e törvény vagy a felhatalmazása alapján kiadott jogszabály víziközlekedési szakkérdésben szakértő igénybevételét írja elő, vagy szakértő igénybevételéhez jogkövetkezményt állapít meg, - az igazságügyi szakértőkről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő kivételével - szakértőként kizárólag az a személy vehető igénybe, valamint a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények csak annak a szakértőnek az igénybevételéhez fűződnek, aki büntetlen előéletű, nem áll a víziközlekedési szakértői tevékenységet kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, valamint rendelkezik a Kormány rendeletében meghatározott szakmai képesítéssel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti szakértői tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a hajózási hatóságnak vagy - a Kormány rendeletében meghatározott szakterületek esetében - a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló törvényben meghatározott területi mérnöki kamarának (a továbbiakban: kamara) bejelenteni. A bejelentésben meg kell jelölni a bejelentő természetes személyazonosító adatait.

(3) A hajózási hatóság, illetve a kamara a szakértői tevékenység végzésére jogosult, a (2) bekezdés szerinti bejelentést tevő személyekről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a szakértői tevékenység végzésére jogosult személy természetes személyazonosító adatait. A nyilvántartásból kizárólag a szakértői tevékenység végzésére való jogosultság igazolása céljából szolgáltatatható adat.

(4) Ha hatósági eljárásban víziközlekedési szakkérdésben szakértő kirendelése szükséges, és jogszabály meghatározott szakértő igénybevételét nem írja elő, e § szerinti szakértőt, ennek hiányában az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértőt kell kirendelni.

(5) A hajózási hatóság vagy a kamara a szakértői tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy a szakértő büntetlen előéletű-e, és a víziközlekedési szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll-e. A hatósági ellenőrzés céljából a hajózási hatóság vagy a kamara adatot igényelhet a bűnügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a szakértő büntetlen előéletű-e, valamint, hogy a víziközlekedési szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll-e.

(6) A hajózási hatóság vagy a kamara az (5) bekezdés alapján megismert személyes adatokat

a) a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy

b) a víziközlekedési szakértői tevékenység folytatásának megtiltására irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezeli.

MÁSODIK RÉSZ

AZ ÚSZÓLÉTESÍTMÉNY

I. Fejezet

AZ ÚSZÓLÉTESÍTMÉNY NYILVÁNTARTÁSA

7. § (1) Az úszólétesítményt - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - nyilvántartásba kell venni.

(2) Nem kell nyilvántartásba venni:

a) csónakot a révcsonak kivételével,

b) a nem gépi hajtású vízi sporteszközt,

c) a gépnélküli kishajót, kivéve a vitorlás kishajót,

d) a lakótéri felépítmény nélküli, 25 m²-nél kisebb fedélzeti területű úszóművet,

e) az egyéb úszólétesítményt.

8. § (1) A nyilvántartásba vételre kötelezett úszólétesítményeket a hajózási hatóság az úszólétesítmény fajtájának megfelelően:

- a) tengeri nagyhajó,
- b) belvízi nagyhajó,
- c) kishajó,
- d) komp,
- e) úszómunkagép,
- f) úszómű

lajstromban tartja nyilván.

(2) A motoros vízi sporteszközt a hajózási hatóság a kishajók lajstromában tartja nyilván.

(3) A révhajót és révcsonakot a hajózási hatóság a kompok lajstromában tartja nyilván.

(4) A lajstromozási eljárást az köteles megindítani, aki ezáltal - a 14. §-ban meghatározottak kivételével - a tulajdonjog megszerzésére jogosulttá válik. Amennyiben az eljárás megindítására jogosult a nyilvántartásba vételi eljárást az úszólétesítmény birtokba vételét követő 15 napon belül nem indítja meg, az eljárást a hajózási hatóság - a mulasztásról történt tudomásszerzését követően - hivatalból indítja meg.

9. § (1) Az úszólétesítményt a lajstromból törölni kell, ha

- a) üzemeltetését végleg megszüntetik,
- b) üzemeltetésre végleg alkalmatlanná vált,
- c) elpusztult,
- d) több mint egy éve eltűnt,
- e) a törlést e törvény elrendeli [12. § (3) bekezdés], vagy azt az úszólétesítmény tulajdonosa egyéb okból kéri.

(2) A törlési eljárást az úszólétesítmény tulajdonosa kezdeményezi. Amennyiben a tulajdonos az eljárást az annak alapjául szolgáló esemény bekövetkezésétől számított 15 napon belül nem kezdeményezi, az eljárást a hajózási hatóság - a mulasztásról történt tudomásszerzését követően - hivatalból indítja meg.

(3) A lajstromból törölt úszólétesítmény hajóokmányainak eredeti példányát az úszólétesítmény tulajdonosa legkésőbb a jogerős törlési döntés közlésétől számított 15 napon belül köteles az eljárást lefolytató hajózási hatóságnak átadni.

(4) A tulajdonos a lajstromból törölt úszólétesítményt köteles a vízi útról eltávolítani, vagy azt a hajózást és a környezetet nem veszélyeztető módon, továbbá a vizek fenntartási munkáinak sérelme és akadályoztatása nélkül úgy elhelyezni, hogy az a víziközelkedés résztvevői számára ne jelentsen akadályt vagy veszélyt.

10. § (1) A lajstrom nyilvánosan és közhitelesen tanúsítja a lajstromozott

- a) úszólétesítmény állami hovatartozását;
- b) az úszólétesítmény tulajdonosának természetes személyazonosító adatait és címét, illetve jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság esetén székhelyét, alapítójának nevét, a gazdasági társaság tagjának természetes személyazonosító adatait és címét, valamint tulajdoni arányát, a gazdasági társaság formáját és cégjegyzékszámát;
- c) úszólétesítményhez kapcsolódó jogokat és jogi szempontból jelentős tényeket;
- d) úszólétesítmény külön jogszabályban meghatározott azonosító adatait.

(2) A lajstrom megtekintése során a tulajdonosról nevének, székhelyének (címének) kivételével egyéb azonosító adat nem juthat a betekintő tudomására. A lajstrom egyes részeiről kiadott másolaton a nevének és székhelyének (címének) kívül a tulajdonosról egyéb azonosító adat nem tüntethető fel.

11. § (1) A nyilvántartásba vételre kötelezett úszólétesítmény tulajdonjogának átruházásához az erre irányuló szerződésen vagy más jogcímen felül a tulajdonosváltásnak a lajstromba történő bejegyzése is szükséges.

(2) Többszöri eladás esetén az a vevő követelheti a tulajdonjognak a lajstromba való bejegyzését, aki elsőnek jóhiszeműen birtokba lépett, ha pedig ilyen nincs, a korábbi vevő, kivéve, ha a későbbi vevő tulajdonjogát a lajstromba bejegyezték. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni többszöri ajándékozás esetén is.

(3) A lajstromba a következő, az úszólétesítményhez kapcsolódó - jogszabályon, bírósági vagy hatósági döntésen, valamint szerződésen alapuló - jogokat kell a vonatkozó okmányok benyújtásával bejegyeztetni:

- a) tulajdonjog,
- b) üzemben tartói jog,
- c) bérleti jog,
- d) jelzálog (önálló zálogjog),
- e) hasznélvezeti jog,
- f) elő- vagy visszavásárlási jog és vételi jog,
- g) végrehajtási jog.

(4) A lajstromba bejegyezhető tényeket és az úszólétesítményre vonatkozó - a 10. § (1) bekezdésében nem említett - egyéb adatokat külön jogszabály állapítja meg.

(5) A hajózási hatóság bejegyzése hozza létre átruházás esetén a tulajdonjogot, továbbá a szerződésen alapuló üzemben tartói jogot, haszonélvezeti jogot.

(6) A lajstromba bejegyzett úszólétesítményt terhelő jelzálogjogot a lajstromba be kell jegyeztetni. A jelzálogjogot csak külön jogszabályban meghatározott közjegyzői okiratba foglalt zálogszerződés vagy a zálogjogviszony létesítésére irányuló bírósági vagy más hatósági döntés alapján lehet bejegyeztetni.

(7) Valamely jognak vagy ténynek a lajstromba való bejegyzését annak kell kérnie, aki a bejegyzéssel jogosulttá válik, vagy akinek ez a bejegyzett jogát érinti.

(8) A lajstromba vételről a hajózási hatóság külön jogszabályban megállapított okmányt állít ki.

(9) A lajstromozási okmányt az úszólétesítményen kell tartani.

12. § (1) Azt a belvízi hajót, tengeri hajót, illetve úszómunkagépet, amelynek üzemeltetése hajózási engedélyhez kötött, a hajózási hatóság - amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik - abban az esetben jegyzi be a magyar lajstromba, ha annak magyar vagy közösségi tulajdoni hányada az 50%-ot meghaladja, továbbá az úszólétesítményt más lajstromban nem tartják nyilván.

(2) A nyilvántartásbavételre kötelezett, több mint 50%-ban magyar tulajdonban lévő úszólétesítményt az Európai Unió tagállamának lajstromában kell nyilvántartásba vetetni.

(3) Amennyiben az (1) bekezdésben meghatározott úszólétesítmény magyar vagy közösségi tulajdoni hányada az ott meghatározott mérték alá csökken, a magyar lajstromban nyilvántartott úszólétesítményt a lajstromból törölni kell, kivéve, ha az úszólétesítmény további üzemeltetéséhez hajózási engedély nem szükséges. A magyar vagy közösségi tulajdoni hányad csökkenését a tulajdoni hányadát elidegenítő résztulajdonos a tulajdoni hányada átruházásától számított 15 napon belül köteles a hajózási hatóságnak bejelenteni.

(4) Ha a magyar, illetve a közösségi tulajdoni hányad az (1) bekezdésben meghatározott mérték alá csökkenése a hajózási hatóság tudomására jut, és a (3) bekezdés szerinti bejelentést az arra kötelezett 15 napon belül nem tette meg, a hajózási hatóság az úszólétesítményt a lajstromból hivatalból törli.

13. § (1) E törvény lajstromozási szabályainak alkalmazásában magyar, illetve közösségi tulajdon:

a) a magyar állampolgár, az Európai Unió tagállama vagy Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam állampolgára, illetve az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállású személy tulajdona;

b) olyan jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaság tulajdona, amely a Magyar Köztársaságban, az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, illetve olyan államban rendelkezik székhellyel, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez (a továbbiakban együtt: EGT-állam).

(2) A magyar, illetve a közösségi tulajdont okmányokkal kell igazolni.

(3) Gazdasági társaságot abban az esetben lehet magyar, illetve közösségi tulajdonúnak tekinteni, ha az EGT-államban székhellyel, illetve állampolgársággal nem rendelkező külföldi tagsági jogviszonya alapján megillető tulajdoni hányad, illetőleg az általa gyakorolt szavazati jog mértéke nem éri el az 50%-ot.

14. § (1) A magyarországi székhelyű jogi személy és gazdálkodó szervezet által személyzet nélkül bérelt, külföldi lajstromban nyilvántartott úszólétesítményt a hajózási hatóság a lajstromba - kérelemre - a bérleti szerződés időtartamára ideiglenesen bejegyz, amennyiben azt a külföldi lajstromból ideiglenesen törölték. Az úszólétesítmény üzemképességét igazoló - külföldi hajózási hatóság által kiállított - okmányok érvényességük lejártáig, de legfeljebb 60 napig használhatók a magyar lobogó alatt történő üzemeltetés során.

(2) A külföldi székhelyű jogi személy és gazdálkodó szervezet által személyzet nélkül bérelt, magyar lajstromban nyilvántartott úszólétesítményt a hajózási hatóság - kérelemre - a bérleti szerződésben meghatározott időtartamra a lajstromból ideiglenesen törli. Amennyiben az úszólétesítményt jelzálog terheli, az ideiglenes törléshez a zálogjogosult hozzájárulása szükséges. Az ideiglenes törlés időtartamának lejártával - külön eljárás nélkül - a törlés előtti bejegyzés válik érvényessé.

(3) Az ideiglenes lajstromozás, illetőleg az ideiglenes törlés a lajstromba bejegyzett egyéb jogokat nem érinti.

15. § A magyar nyilvántartásban szereplő úszólétesítmények lajstromozási kikötője Budapest.

II. Fejezet

AZ ÚSZÓLÉTESÍTMÉNY ÁLLAMI HOVATARTOZÁSA, LOBOGÓVISELÉS

16. § (1) Az állami felségjog jelképe a nemzeti lobogó.

(2) A nemzeti lobogót a személyzettel rendelkező nagyhajó és úszómunkagép farrészén vagy a kormányállás mögötti lobogórúdon kell elhelyezni.

(3) Magyar nemzeti lobogót viselő nagyhajó és úszómunkagép orr-részén - ha ezt nemzetközi szerződés, a parti állam jogszabálya vagy a gyakorlat megköveteli - más állam lobogója is kitűzhető.

III. Fejezet

AZ ÚSZÓLÉTESÍTMÉNYEK MŰSZAKI ÉS ÜZEMELTETÉSI BIZTONSÁGA

Hajózásra alkalmasság

17. § (1) Úszólétesítményt csak hajózásra alkalmas állapotban szabad üzemben tartani. A hajózásra alkalmas állapotban tartás az úszólétesítmény üzemben tartójának feladata.

(2) Az úszólétesítmény hajózásra alkalmas, ha a (3) bekezdésben foglaltak szerint üzemképes, továbbá rendelkezik

a) a biztonságos üzemeléshez szükséges, a hajózási hatóság által megállapított létszámú, összetételű és képesítésű személyzettel, valamint felszereléssel,

b) a tervezett út megtételéhez szükséges készletekkel,

c) az úszólétesítményre előírt érvényes hajóokmányokkal,

d) osztályozásra kötelezett úszólétesítmény esetén, érvényes osztályozási bizonyítvánnyal.

(3) Az úszólétesítmény üzemképes, ha rendeltetésének, továbbá az engedélyezett hajózási zónára, illetőleg hajózási körzetre vonatkozó - külön jogszabályban megállapított - műszaki, biztonsági és környezetvédelmi követelményeknek megfelel.

(4) A nyilvántartásba vételre kötelezett úszólétesítmény üzemképességét a hajózási hatóság - külön jogszabályban meghatározott - hajóokmányban tanúsítja.

(5) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, nemzetközi szerződésben előírt hajóokmányt csak a hajózási hatóság adhat ki.

18. § A hajózási hatóság, továbbá külön jogszabályban meghatározott szerv az üzemben tartott úszólétesítmény hajózásra alkalmasságát ellenőrizheti. A hajózási hatóság az úszólétesítmény üzemeltetését - annak hajózásra alkalmatlansága esetén - korlátozza vagy megtiltja.

19. § (1) Az üzemben tartó a nyilvántartásba vételre kötelezett úszólétesítményt az üzembe helyezését megelőzően, továbbá üzemeltetése során, meghatározott időszakonként köteles az üzemképesség megállapítása céljából - külön jogszabályban megállapított feltételek szerint - a hajózási hatóságnak bemutatni.

(2) Az üzemben tartónak a nyilvántartásba vételre kötelezett úszólétesítmény üzemképességének újbóli megállapítását kell a hajózási hatóságtól kérnie, ha az úszólétesítményben az üzemképességet érintő változás (sérülés, meghibásodás, illetve annak kijavítása) történt.

20. § A külön jogszabályban meghatározott kedvtelési célú kishajót, csónakot és motoros vízi sporteszközt kereskedelmi forgalomba hozni csak a megfelelőség tanúsításával lehet.

Biztonsági, egészségügyi, környezetvédelmi és munkavédelmi követelmények

21. § (1) Az úszólétesítmény üzemben tartója köteles gondoskodni az úszólétesítményen - a külön jogszabályokban megállapított - biztonsági, humán-, állat- és növény-egészségügyi, valamint környezetvédelmi követelmények, továbbá az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek megtartásáról.

(2) A 20 tengeri mérföldnél hosszabb utakon közlekedő tengeri személyhajó és tengeri gyorsjáratú vízijármű, illetve az államhatárt átlépő belvízi személyhajó üzemben tartója köteles felkutatási és mentési, valamint hatósági feladatok végrehajtását biztosító célokra a hajón utazó személyek nevét, életkorát, nemét és állampolgárságát tartalmazó utasnyilvántartást vezetni, és azt szükség esetén a felkutatató és mentőszolgálatok, valamint - a hatóság adatkérése esetén - a 48/A. § (1) bekezdésében megjelölt hatóságok rendelkezésére bocsátani.

(3) A hajózási hatóság - az indulási és érkezési kikötő szerinti állam hatóságának hozzájárulásával - felmentheti az utasnyilvántartás vezetése alól a védett tengeri területen, illetve egy óránál rövidebb utakon közlekedő tengeri személyhajót és tengeri gyorsjáratú vízi járművet.

(4) Az utasnyilvántartásban a személyes adatokat legalább az utazás időtartama alatt, illetve addig kell megőrizni, ameddig a felkutatás és a mentés tart, ezt követően azokat törölni kell.

Hajóosztályozás

22. § Az építető vagy a tulajdonos osztályoztatni köteles:

- a) a tengeri nagyhajót;
- b) a gyorsjáratú belvízi személyhajót, a kishajó kivételével;
- c) a veszélyes áruk szállítására szolgáló belvízi tartályhajót.

23. § (1) Az osztályozásra kötelezett hajót az építető vagy a tulajdonos a 391/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben, valamint külön jogszabályban meghatározott eljárás szerint elismert hajóosztályozó társasággal osztályoztathatja.

(2) A hajóosztályozó társaságok elismeréséhez a 391/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben, valamint külön jogszabályban előírt feltételek meglétét a hajózási hatóság ellenőrzi.

(3) A hajóosztályozó társaságok elismerésére és tevékenységére nem kell alkalmazni a megfelelőségértékelő szervezetek tevékenységéről szóló törvény rendelkezéseit.

Felelősségbiztosítás

24. § (1) Belföldi forgalomban személyhajó és áruszállító hajó, továbbá komp és gazdasági célból üzemeltetett egyéb vízi jármű csak abban az esetben vehet részt, ha az üzemben tartó a szerződésen kívüli kárra érvényes hajó-felelősségbiztosítási szerződéssel rendelkezik.

(2) A külföldi lobogó alatt közlekedő - az (1) bekezdésben meghatározott - úszólétesítménynek a Magyar Köztársaság területére történő belépéséhez szükséges, hogy

- a) az üzemben tartó érvényes felelősségbiztosítást igazoló nemzetközi bizonylattal rendelkezzen, vagy
- b) a Magyar Köztársaság területére való belépésekor az üzemben tartó - határozott időre szóló - felelősségbiztosítási szerződést kössön.

(3) A külföldi lobogó alatt közlekedő - az (1) bekezdésben meghatározott - úszólétesítmények Magyar Köztársaság területére történő belépésekor a vámhatóság ellenőrzi a (2) bekezdésben foglaltak meglétét, és ha annak hiányát állapítja meg, a beléptetést megtagadja.

(4) A hajó-felelősségbiztosítási szerződés megkötését tanúsító bizonylatot (kötvény, igazolólap) az úszólétesítmény vezetője köteles az úszólétesítményen tartani, és azt jogszabályban megállapított esetben felmutatni.

(5) Ha megállapítást nyer, hogy az (1) bekezdésben megjelölt úszólétesítményre nincs érvényes hajó-felelősségbiztosítási szerződés, az üzemben tartó lakhelye (székhelye) szerinti illetékes hajózási hatóság tizenöt napon belül felhívja az üzemben tartót a biztosítási szerződés megkötésének igazolására. Amennyiben az üzemben tartó a felhívás kézhezvételétől számított nyolc napon belül a biztosítási szerződés fennállását nem igazolja, a hajózási hatóság a hajózási engedélyt visszavonja.

25. § (1) A biztosító az üzemben tartónak a felelősségbiztosítás általános feltételei szerinti biztosítási szerződés kötésére vonatkozó ajánlatát köteles elfogadni.

(2) Az a biztosító, amely az ajánlattevővel korábban már kötött biztosítási szerződést, és ezt a biztosítottnak súlyosan felróható okból felmondta, vagy a korábbi szerződés a díj nem fizetése miatt szűnt meg, a biztosítási időszak leteltét követő egy évig megtagadhatja újabb szerződés megkötését.

(3) A biztosító - amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik - a szerződés alapján összegszerű korlátozás nélkül köteles helytállni a károsulttal szemben.

(4) A károsult a biztosítási szerződés keretei között jogosult igényét közvetlenül a biztosítóval szemben érvényesíteni.

IV. Fejezet

AZ ÚSZÓLÉTESÍTMÉNY SZEMÉLYZETÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK

26. § (1) Úszólétesítményt csak külön jogszabályban meghatározott képesítéssel rendelkező, egészségileg és a biztonságos munkavégzésre is alkalmas állapotban lévő személyzet működtethet.

(2) Úszólétesítményen képesítéshez kötött szolgálat csak a hajózási hatóság által kiadott, illetve honosított; továbbá nemzetközi szerződés alapján elismert képesítő okmány birtokában látható el.

(3) A hajózási hatóság által kiadott képesítő okmánnal rendelkező személy nem végezheti a képesítő okmányban megnevezett képesítésnek megfelelő tevékenységet, ha büntetett előéletű, vagy ha hajózási képesítéshez kötött foglalkozásától vagy járművezetéstől eltiltás hatálya alatt áll.

(4) A hajózási képesítések nyilvántartását a hajózási hatóság végzi.

26/A. § (1) A képesítéshez kötött szolgálat gyakorlását megelőzően a képesítő okmány kiadása céljából a kérelmező

a) hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, nem áll foglalkozástól és vízi jármű vezetésétől eltiltás hatálya alatt, vagy

b) kéri, hogy az arra vonatkozó adatokat, amely szerint büntetlen előéletű, nem áll foglalkozástól és vízi jármű vezetésétől eltiltás hatálya alatt, a büntügyi nyilvántartó szerv a hajózási hatóság részére - annak a képesítő okmány kiadása céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatigénylés során a hajózási hatóság arra vonatkozóan igényelhet adatot a büntügyi nyilvántartó szervtől, hogy a képesítő okmány kiadása iránti kérelmet benyújtó személy büntetlen előéletű-e, valamint foglalkozástól vagy vízi jármű vezetésétől eltiltás hatálya alatt áll-e.

(3) A hajózási hatóság hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy a képesítő okmánnyal rendelkező személy büntetlen előéletű-e, és nem áll-e foglalkozástól vagy vízi jármű vezetésétől eltiltás hatálya alatt.

(4) A hajózási hatóság az (1) bekezdésében meghatározott körülmény igazolása céljából kezeli

a) a képesítő okmány kiadása iránti kérelmet benyújtó személy,

b) a képesítő okmánnyal rendelkező személy

azon személyes adatait, amelyeket az e célból a büntügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány tartalmaz.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott személyes adatokat a hajózási hatóság

a) a képesítő okmány kiadása iránti eljárás jogerős befejezéséig vagy

b) a képesítő okmány kiadása esetén a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy a képesítő okmány visszavonására irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezeli.

26/B. § (1) A külön jogszabályban meghatározott hatósági vizsgát a hajózási hatóság által megbízott vizsgabizottság előtt kell letenni.

(2) A vizsgabizottság tagja (a továbbiakban: vizsgabiztos) az lehet, akit a hajózási hatóság a Vizsgabiztosok Névjegyzékébe felvett.

(3) Nem vehető fel a Vizsgabiztosok Névjegyzékébe az a személy, aki büntetett előéletű.

(4) A vizsgabiztosnak jelölt személy a Vizsgabiztosok Névjegyzékébe való felvételt megelőzően

a) hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, vagy

b) kéri, hogy az arra vonatkozó adatokat, amely szerint büntetlen előéletű, a büntügyi nyilvántartó szerv a hajózási hatóság részére - annak a Vizsgabiztosok Névjegyzékébe való felvétel céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa.

(5) A (4) bekezdés b) pontjában meghatározott adatigénylés során a hajózási hatóság arra vonatkozóan igényelhet adatot a büntügyi nyilvántartó szervtől, hogy a vizsgabiztosnak jelölt személy büntetlen előéletű-e.

(6) A hajózási hatóság a vizsgabiztosi tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy a vizsgabiztos büntetlen előéletű-e. A hatósági ellenőrzés céljából a hajózási hatóság adatot igényelhet a büntügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a vizsgabiztos büntetlen előéletű-e.

27. § Az úszólétesítmény személyzete vezetőből - továbbá az úszólétesítmény méretétől és rendeltetésétől függően - tisztekből, legénységből és segédszemélyzetből áll.

28. § Az úszólétesítményen tartózkodó minden személy köteles végrehajtani az úszólétesítmény vezetőjének a biztonságra és a rend megtartására vonatkozó utasítását.

29. § (1) A lajstromozott úszólétesítmény rendeltetészerű, biztonságos üzemben tartásához szükséges személyzetének megengedett legkisebb létszámát, továbbá a személyzet képesítés szerinti összetételét - az úszólétesítmény felszereltségének és működési feltételeinek figyelembevételével - a hajózási hatóság állapítja meg, és ezt az úszólétesítmény hajóokmányába bejegyzzi.

(2) Ha a személyzet létszámának csökkenése következtében a hajózás biztonsága veszélyeztetetté válik, az úszólétesítménnyel a lehetséges legrövidebb időn belül meg kell állni a legközelebbi kikötőben vagy arra alkalmas veszteglőhelyen, illetőleg az úszómunkagép üzemet le kell állítani.

(3) A kikötőt vagy a veszteglőhelyet elhagyni, illetőleg az úszómunkagépet újból üzembe helyezni csak a személyzet kiegészítése után szabad.

(4) Indokolt esetben az úszólétesítmény rendeltetésétől eltérő üzemeltetéséhez a hajózási hatóság az (1) bekezdés szerint megállapított legkisebb megengedett létszámtól - átmenetileg - eltérést engedélyezhet.

30. § (1) Ha az úszólétesítményt pusztulás közvetlen veszélye fenyegeti, annak vezetője köteles a rajta tartózkodó személyeket és a hajóokmányokat biztonságba helyezni.

(2) Pusztulás közvetlen veszélye esetén az úszólétesítményt a személyzet csak az utasokat követően, annak vezetője pedig utolsó menthető személyként hagyhatja el.

31. § (1) A hajózási tevékenység körében foglalkoztatott munkavállalók egyenruha viselésére jogosultak.

(2) Személyhajón és kompon a fedélzeti szolgálatot ellátó személyzet - ha az úszólétesítményen utasok tartózkodnak - a munkáltató által biztosított egyenruhát köteles viselni.

31/A. § Úszólétesítményen - amennyiben jogszabály eltérően nem rendelkezik - az úszómű kivételével tizenhatodik életévét be nem töltött személy munkát nem végezhet. Tizennyolcadik életévét be nem töltött személy úszólétesítményen éjszakai munkát csak kivételesen - kiképzési célból, havária vagy más úszólétesítmény mentése esetén - végezhet. Úszóművön a tizennyolcadik életévüket be nem töltött személyek éjszakai munkavégzésére az általános szabályok irányadóak.

32. § A magyar lobogó alatt közlekedő tengeri nagyhajón, továbbá a Magyar Köztársaság területét elhagyó belvízi nagyhajón alkalmazott munkavállaló javára a munkáltató élet- és balesetbiztosítást köteles kötni.

33. § A közforgalmú hajózási tevékenységet folytató gazdálkodó szervezet munkavállalóját, nyugdíjasát és ezek hozzátartozóit - a saját üzemeltetésben lévő hajókon - utazási és fuvarozási kedvezmény illeti meg.

V. Fejezet

AZ ÚSZÓLÉTESÍTMÉNY VEZETŐJE

34. § (1) Az úszólétesítmény vezetője az üzemben tartó által írásban megbízott, jogszabályban előírt képesítéssel rendelkező személy lehet.

(2) A tengeri nagyhajó, továbbá a gépi üzemű belvízi nagyhajó vezetője a hajóparancsnok.

(3) A nemzetközi forgalomban részt vevő magyar lobogót viselő belvízi, illetve tengeri nagyhajó parancsnoka és első helyettese az Európai Gazdasági Térség tagállamának állampolgára lehet.

(4) Nem lehet hajóparancsnok, aki

a) büntetett előéletű,

b) büntetlen előéletű, de akinek büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős ítéletében megállapította a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény X. cselekmény, XI. fejezetében meghatározott emberiség elleni bűncselekmény, emberölés, erős felindulásban elkövetett emberölés, öngyilkosságban közreműködés, 170. § (2)-(6) bekezdése szerinti testi sértés, foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, kényszerítés, lelkiismereti és vallásszabadság megsértése, közösség tagja elleni erőszak, egyesületi, a gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértése, személyi szabadság megsértése, emberrablás, emberkereskedelem, a 176. § (2) bekezdés *b)* pontja, (3) és (4) bekezdése szerinti magánlaksértés, vasúti, légi vagy vízi közlekedés veszélyeztetése, a 189. § (2) bekezdése szerinti járművezetés tiltott átengedése, erőszakos közöszlés, szemérem elleni erőszak, a 207. § (3) bekezdés *b)* pontja szerinti kerítés, XV. fejezet IV. címében meghatározott hivatali bűncselekmény, V. címében meghatározott hivatalos személy elleni bűncselekmény, embercsempészség, államtitoksértés, szolgálati titoksértés, a 259. § (1)-(3) bekezdés szerinti közveszélyokozás, közérdekű üzem működésének megzavarása, terrorcselekmény, nemzetközi gazdasági tilalom megszegése, légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése, visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel, visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerral, visszaélés haditechnikai termékkel és szolgáltatással, illetőleg kettős felhasználású termékkel, bünszervezetben részvétel, a visszaélés radioaktív anyaggal, visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel, közveszéllyel fenyegetés, garázdaság, önbíraskodás, közokirat-hamisítás, visszaélés kábítószerrel, visszaélés kábítószer-prekuzorral, számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény, számítástechnikai rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszása, pénzhamisítás, pénzhamisítás elősegítése, csempészet, készpénz-helyettesítő eszköz hamisítása, visszaélés készpénz-helyettesítő eszközzel, lopás, sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, rablás, kifosztás, zsarolás, rongálás, orgazdaság, jármű önkényes elvétele vagy olyan büntett miatt, amelyet bünszervezet keretében követett el

ba) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, ötévi vagy azt meghaladó végrehajtandó szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított tizenkét évig,

bb) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, öt évet el nem érő végrehajtandó szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított tíz évig,

bc) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított öt évig,

bd) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított nyolc évig,

be) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, végrehajtásában felfüggesztett pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított három évig,

bf) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott foglalkozástól eltiltás vagy járművezetéstől eltiltás végrehajtása befejezésétől vagy végrehajthatóságának megszűnésétől számított öt évig,

bg) gondatlan bűncselekmény miatt kiszabott foglalkozástól eltiltás vagy járművezetéstől eltiltás végrehajtása befejezésétől vagy végrehajthatóságának megszűnésétől számított három évig,

c) aki büntett vagy háromévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztés büntetéssel büntetendő vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás hatálya alatt áll,

d) vízi jármű vezetésétől eltiltás hatálya alatt áll.

(5) A hajóparancsnokként alkalmazandó személy a hajóparancsnoki megbízást megelőzően az üzemben tartó részére hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy vele szemben a (4) bekezdésben meghatározott kizáró ok (a továbbiakban: kizáró ok) nem áll fenn.

(6) A megbízás időtartama alatt a hajóparancsnok az üzemben tartó írásbeli, a mulasztás jogkövetkezményeit ismertető felhívására, a felhívástól számított tizenöt munkanapon belül - ha e határidőn belül a hajóparancsnokon kívül álló ok miatt nem lehetséges, az ok megszűnését követően haladéktalanul - hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy vele szemben a (4) bekezdésben meghatározott kizáró ok nem áll fenn.

35. § (1) A több úszólétesítményből álló kötelék vezetője a köteléket továbbító hajó vezetője.

(2) A kötelékben lévő úszólétesítmények vezetői kötelesek a kötelék vezetőjének utasításait követni, azonban utasítás nélkül is kötelesek megtenni az úszólétesítmény biztonságos közlekedéséhez és belső rendjének fenntartásához szükséges intézkedéseket.

36. § (1) Az úszólétesítmény vezetője felel az úszólétesítmény biztonságos, környezet- és természetkímélő üzemeléséért, a hajózás rendjének megtartásáért, az úszólétesítmény, valamint az azon lévő személyek és tárgyak biztonságáért és épségéért.

(2) A hajó vezetőjét az (1) bekezdésben foglalt kötelezettsége alól nem mentesíti, ha a hajón révkalauz (50. §) tartózkodik.

37. § Az úszólétesítmény vezetője köteles a hajózás biztonságát, az úszólétesítményt, a rajta tartózkodó személyeket, illetőleg a rajta lévő tárgyakat fenyegető veszély, továbbá kár elhárítása érdekében az adott helyzetben lehetséges minden intézkedést megtenni.

38. § (1) Az úszólétesítmény vezetője az úszólétesítményt, illetőleg a rajta tartózkodó személyeket fenyegető veszély elhárítása érdekében jogosult az úszólétesítményen tartózkodó bármely személyt a veszélyhelyzet elhárításához szükséges cselekmény végzésére utasítani. Az úszólétesítményen lévő bármely alkalmas tárgyat (ideértve a rakományt, továbbá az úszólétesítményen tartózkodó személyek használati tárgyait és élelmiszerkészletét is) az úszólétesítmény vezetője jogosult a veszély elhárítása érdekében igénybe venni, illetőleg - ha a veszély más ésszerű módon nem hárítható el - feláldozni.

(2) A veszély elhárítása érdekében szükséges cselekményekre elsősorban az úszólétesítmény személyzetének tagjai, másodsorban a rajta tartózkodó más munkaképes személyek kötelezhetők. Nők, valamint munkaképességükben koruk, betegségük vagy egyéb ok miatt korlátozott személyek végszükség esetében kötelezhetők - hajózási képesítést nem igénylő - munka végzésére.

39. § (1) Az úszólétesítmény vezetője köteles az úszólétesítményen megbetegedett, illetőleg balesetet szenvedett személy részére

a) tengeri nagyhajón lehetőség szerint egészségügyi ellátást,

b) más úszólétesítményeken elsősegélyt

nyújtani, valamint - szükség esetén - gondoskodni arról, hogy a beteg a legközelebbi alkalmas helyen, egészségügyi ellátásban részesülhessen.

(2) Ha a betegség az úszólétesítményen tartózkodó más személyt is veszélyeztet, a vezető köteles a beteg elkülönítéséről gondoskodni.

(3) Olyan kikötőben, ahol járványveszély van, kikötni csak végszükség esetén és a kellő óvintézkedések megtétele mellett szabad.

40. § (1) Hajón elkövetett bűncselekmény vagy annak alapos gyanúja esetén a hajó vezetője köteles a bűncselekmény nyomainak rögzítéséről és a bűncselekmény bizonyítására alkalmas tárgyak megőrzéséről gondoskodni, a bűncselekmény elkövetőjét feltartóztatni, és őt a bűncselekmény folytatásában megakadályozni. Az eljárás lefolytatására jogosult hatóságot a hajó vezetője haladéktalanul köteles további intézkedés végett értesíteni, és a feltartóztatott személyt a hatóságnak átadni.

(2) A külföldön tartózkodó magyar kereskedelmi hajón elkövetett bűncselekmény vagy annak alapos gyanúja esetén a hajóparancsnok a büntetőeljárás szabályai szerint jogosult a nyomozóhatóságokra vonatkozó rendelkezések alkalmazására, és köteles az eseményt az illetékes külföldi hatóságoknak is bejelenteni. A hajóparancsnokot e jogkörében fokozott büntetőjogi védelem illeti meg.

41. § (1) Az úszólétesítmény vezetője a hajón történt születésről, balesetről, eltűnésről, elhalálózásról és az ezekkel kapcsolatban tett intézkedésekről jegyzőkönyvet készít.

(2) Úszólétesítményen történt elhalálózás esetében a hajóparancsnok köteles az elhunynak a hajón lévő okmányai és ingóságai megőrzéséről az illetékes hatóság részére történő átadásig gondoskodni. Tengeri hajón történt elhalálózás esetén, ha a hajó hosszabb ideig tartózkodik nyílt tengeren, és az egészségügyi követelmények sérelme nélkül a holttest megőrzésére lehetőség nincs, a hajóparancsnok jogosult a holttestet a tengerész szokások szerint a tengerbe bocsátani.

(3) A tengeri nagyhajó parancsnoka a nyílt tengeren a végrendelkező kívánságára köteles a hajón történő végrendelkezésben közreműködni.

(4) Az úszólétesítmény vezetője az (1) bekezdés szerinti jegyzőkönyvet és hagyatéki tárgyakról készített leltárjegyzéket, továbbá a tengeri nagyhajón a közreműködésével készített vagy részére átadott végrendeletet köteles a hajó útjába eső első, arra alkalmas kikötőben a magyar külképviselet konzuli tisztviselőjéhez eljuttatni.

(5) Az anyakönyvi események anyakönyvezésére a hazai anyakönyvezést végző hatóság rendelkezik hatáskörrel.

V/A. Fejezet

A KIZÁRÓ OKOK VIZSGÁLATA

41/A. § (1) Az üzemben tartó a megbízás időtartama alatt írásban, a mulasztás jogkövetkezményének ismertetésével felhívhatja a hajóparancsnokot annak igazolására, hogy a hajóparancsnokkal szemben nem áll fenn a 34. § (4) bekezdésében meghatározott kizáró ok.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott felhívásra a hajóparancsnok igazolja, hogy vele szemben nem áll fenn a 34. § (4) bekezdésében meghatározott kizáró ok, az üzemben tartó az igazolás céljából a bünyügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány kiadása iránti eljárásért megfizetett igazgatási szolgáltatási díjat a hajóparancsnok részére megtéríti.

(3) Az üzemben tartó a 34. § (4) bekezdésében meghatározott kizáró ok fennállásának megállapítása céljából kezeli

- a) a hajóparancsnokként alkalmazandó személy,
- b) a hajóparancsnok

azon személyes adatait, amelyeket e kizáró ok fennállásának megállapítása céljából a bünyügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány tartalmaz.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott személyes adatokat az üzemben tartó a hajóparancsnoki megbízatásról meghozott döntés időpontjáig vagy - a hajóparancsnoki megbízatás esetén - a megbízatás megszűnéséig kezeli.

(5) A hajóparancsnoki megbízatást az üzemben tartó azonnali hatállyal megszünteti, ha

a) a hajóparancsnok a 34. § (5) bekezdés b) pontjában foglalt kötelezettségének az ismételt szabályszerű felhívástól számított tizenöt munkanapon belül sem tesz eleget, és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása rajta kívül álló ok következménye, az ismételt felhívástól számított tizenötödik munkanapon,

b) ha a 34. § (4) bekezdésében meghatározott kizáró ok fennállását az üzemben tartó az igazolás céljából a bünyügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány tartalma alapján megállapítja, e megállapításnak a hajóparancsnok részére történő kézbesítése napján.

(6) A hajóparancsnoki megbízatás (5) bekezdésben meghatározott okból történő megszüntetését írásban, az ok megjelölésével kell közölni a hajóparancsnokkal.

VI. Fejezet

AZ ÚSZÓLÉTESÍTMÉNY SZEMÉLYZETÉNEK MUNKAIDEJE

42. § Az úszólétesítmény személyzetének munka- és pihenőidejére a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezéseit az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

43. § (1) A belvízi személyszállítási és áru fuvarozási tevékenységet végző úszólétesítmény, valamint a tengeri kereskedelmi és tengeri halászhajó személyzete tekintetében kollektív szerződés az Mt. munkaközi szünetre, a napi pihenőidőre, a heti pihenőnapra, illetve pihenőidőre, a vasárnapi és a munkaszüneti napon történő munkavégzésre, valamint a rendkívüli munkavégzés éves mértékére vonatkozó rendelkezéseitől eltérhet, ezen túlmenően legfeljebb egy éves vagy legfeljebb ötvenkét heti munkaidőkeretet állapíthat meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott munkavállalók tekintetében kollektív szerződés a napi munkavégzés időtartamát legfeljebb tizennégy órában határozhatja meg, amelybe a rendes és a rendkívüli munkavégzés időtartama is beszámít.

44. § (1) Tengeri kereskedelmi hajó személyzete tekintetében - munkaidőkeret alkalmazása esetén - kollektív szerződés az Mt. teljes munkaidő mértékére vonatkozó szabályaitól eltérhet, és a teljes munkaidő mértékét legfeljebb heti hat munkanap, és napi nyolc óra figyelembevételével állapíthatja meg.

44/A. § (1) Tengeri halászhajó és tengeri kereskedelmi hajó személyzete tekintetében kollektív szerződés az Mt. pihenőidőre vonatkozó szabályaitól eltérhet, de ebben az esetben

a) a napi pihenőidő tíz óránál, a napi és a heti pihenőidő együttes időtartama hetvenhét óránál kevesebb nem lehet;

b) bármely hét napos időszak vonatkozásában legalább hetvenhét óra pihenőidőt biztosítani kell, amelybe a napi és a heti pihenőidő számít be;

c) a napi pihenőidőt nem lehet kettőnél több részre osztani, ezek közül az egyiknek legalább hat óra tartamúnak kell lennie, továbbá a pihenőidő megszakításának időtartama a tizennégy órát nem haladhatja meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezésektől kollektív szerződés eltérhet, ha a munkavállaló évi rendszeres szabadságán túlmenően legalább évente egy hónap egybefüggő fizetett szabadságot biztosít. Ebben az esetben kollektív szerződés a napi pihenőidő minimális mértékét nyolc órában, a napi és a heti pihenőidő együttes mértékét legalább hatvanöt órában állapíthatja meg.

(3) Az (1)-(2) bekezdés alkalmazásában napi pihenőidőnek minősül a napi munka befejezése és a másnapi munkakezdés közötti időtartam, továbbá a munkaidő-beosztás alapján az egy napon belüli, két munkával töltött időszak közötti időtartam is, amennyiben annak hossza az egy órát eléri.

44/B. § A hajók üzemképességi vizsgálatait, a tűzvédelmi és mentőcsónak gyakorlatokat, továbbá külön jogszabályban megkövetelt egyéb gyakorlatokat úgy kell végezni, hogy azok a pihenőidőt a lehető legkisebb mértékben vegyék igénybe, és ne idézzenek elő kimerültséget.

44/C. § (1) Ha tengeri nagyhajón a készenlét alatt a személyzet számára munkavégzést rendeltek el, a készenlétet követően a munkavégzés időtartamával azonos tartamú pihenőidőt kell biztosítani.

(2) Ha tengeri nagyhajón a munkavállaló számára havária vagy más úszólétesítmény mentése esetén rendkívüli munkavégzést rendeltek el, a munkavállaló részére a normál üzemelési körülmények helyreállítását követően megfelelő pihenőidőt kell biztosítani.

44/D. § (1) Az úszólétesítmények személyzetének munkaidejét szabályozó jogszabályokat és kollektív szerződést a személyzet részére könnyen megközelíthető helyen elérhetővé kell tenni.

(2) Külön jogszabályban meghatározott hajózási hatóság jogosult ellenőrizni az úszólétesítményeken a munkarendre, a munkavállaló munkaidő-beosztására, valamint a munkaidejére és pihenőidejére vonatkozó szabályok megtartását. A hajózási hatóság az ellenőrzés során feltárt szabálytalanság megszüntetése érdekében az úszólétesítmény üzemeltetését megtilthatja.

VII. Fejezet

AZ ÚSZÓLÉTESÍTMÉNY ÉS SZEMÉLYZETÉNEK OKMÁNYAI

Hajónapló

45. § (1) A hajózási engedélyhez kötött tevékenységet végző úszólétesítmény és a tengeren közlekedő kishajó vezetője - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - az úszólétesítmény üzemeltetése során hajónaplót köteles vezetni.

(2) Az úszómű, a személyzet nélküli hajó, a komp, a révhajó és a révcsonak üzemeltetése során nem kell hajónaplót vezetni.

(3) A hajónapló közokirat.

46. § (1) A hajónaplóba folyamatosan be kell jegyezni:

a) a hajó indulási és érkezési helyét és időpontját;

b) az egyes hajóműveletek helyét és időpontját;

c) a parancsnoki hídon és a kormánynál szolgálatot teljesítő személyek nevét és a szolgálatváltások időpontját;

d) révkalauz igénybevétele esetén a révkalauz nevét, az általa végzett tevékenység kezdő és záró időpontját;

e) az utasok számát;

f) a be- és kirakott áruk megnevezését és mennyiségét;

g) a vontatott vagy tolt hajóra és az azon szállított árura vonatkozó adatokat;

h) a hajóút állapotára vonatkozó észrevételeket;

i) a meteorológiai viszonyokra vonatkozó adatokat;

j) a hajó személyzetére, a személyzet be- és kihajózására vonatkozó adatokat;

k) a hajó útja során történt fontosabb eseményeket (pl. hajózási baleset, folyamszabályozási műben és a kitézőjelben okozott rongálás, hajózási akadály, hajózási korlátozásokra vonatkozó felhívás), a hajón történt születés, baleset, eltűnés és elhalálozás tényét és időpontját.

(2) Belvízi hajón az (1) bekezdés f)-i) pontjaiban meghatározott adatokat a hajónaplóba nem kell bejegyezni. A menetrend szerint közlekedő személyhajón az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott adatok hajónaplóba való bejegyzésénél elegendő a menetrendre utalni.

(3) A hajónaplóba bejegyzést a hajó vezetője, a személyzetnek a hajó vezetője által a hajónapló vezetésével megbízott tagja, a hajózási hatóság ellenőrzést végző szerve, illetve a rendőrhatalóság ellenőrzést végző vízi rendészeti szerve tehet.

(4) A hajó vezetője felelős azoknak az adatoknak a valódiságáért, amelyeket ő vagy a személyzet általa megbízott tagja vezetett a hajónaplóba. A bejegyzéseket a hajó vezetőjének a napló minden oldalán aláírásával hitelesítenie kell.

(5) Hajónaplóként csak a hajózási hatóság által kiadott és hitelesített hajónapló használható.

Személyzeti jegyzék

47. § (1) A Magyar Köztársaság államhatárát átlépő, magyar lobogó alatt közlekedő hajó vezetője - a belvízi kedvezési célú kishajó kivételével - a hajón szolgálatot teljesítő személyek nevét, születési helyét és születési időpontját, szolgálati beosztását, továbbá útiokmányának számát a hajózási hatóság által hitelesített személyzeti jegyzékbe köteles bejegyezni.

(2) A személyzeti jegyzékbe be kell jegyezni a személyzet tagjaival együtt utazó házastárs és gyermek nevét, születési helyét és születési időpontját, továbbá útiokmányának számát is.

(3) A személyzeti jegyzék közokirat.

47/A. § (1) Tengeri nagyhajókon könnyen megközelíthető helyeken ki kell függeszteni a munkaidő-beosztást, amelynek legalább az alábbi információt kell tartalmaznia:

a) a tengeri és kikötői szolgálati beosztásokat;

b) a magyar jogszabályok és a kollektív szerződés alapján lehetséges leghosszabb időtartamú munkaidőket vagy legrövidebb időtartamú pihenőidőket.

(2) A munkaidő-beosztást magyarul, angolul, illetve a munkavállalók által értett nyelven is ki kell függeszteni.

47/B. § (1) A tengeri nagyhajók munkavállalóinak napi munkaidejéről és pihenőidejéről nyilvántartást kell vezetni. A nyilvántartásnak a hajóparancsnok vagy megbízottja és a munkavállaló által aláírt másodpéldányát a munkavállaló rendelkezésére kell bocsátani.

(2) A nyilvántartást a 47/A. § (2) bekezdésében meghatározott nyelveken kell vezetni.

Szolgálati könyv

48. § (1) Azt a személyt, aki úszólétesítményen teljesít szolgálatot, vagy szolgálatot kíván teljesíteni - kérelmére - a hajózási hatóság szolgálati könyvvel látja el.

(2) Magyar lobogó alatt közlekedő úszólétesítményen szolgálat csak szolgálati könyv birtokában látható el.

Személyes adatok kezelése

48/A. § (1) Az úszólétesítmény tulajdonosa, üzemben tartója vagy vezetője a hajózási hatóság, a rendőrség, a vámhatóság, a határőrség és az egészségügyi államigazgatási szerv által hivatalból indított vagy folytatott eljárás esetén, a hatóság hatáskörébe tartozó eljárásban - a hatóságnak a folyami információs szolgáltatások központ útján megküldött kérésére - a hatóság döntéséhez szükséges adatokat, továbbá a 21. § (2) bekezdésében, valamint a 47. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott személyes adatokat átadja. Az átadás történhet a folyami információs szolgáltatások központ útján is.

(2) Az úszólétesítmény nemzetközi szerződés és az Európai Unió jogi aktusai alapján végzett biztonsági ellenőrzése során a hajózási hatóság az Európai Unió jogi aktusaiban felsorolt adatbázisokból személyes adatokat kérdezhet le és az ellenőrzés eredményeiről ezeknek az adatbázisoknak adatokat szolgáltathat.

(3) A folyami információs szolgáltatások központ a 21. § (2) bekezdésében, valamint a 47. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott adatokkal - a hatósági feladatok végrehajtásának biztosítása céljából - adatfeldolgozási tevékenységet végez.

(4) A hajózási hatóság az e törvényben és más jogszabályban meghatározott feladatkörében

a) a Vizsgabiztosok Névjegyzékében szereplő vizsgabiztos természetes személyazonosító adatait, képesítéssel kapcsolatos adatait, büntetett előéletre vonatkozó adatait,

b) a hajózási képesítő vizsgára jelentkező és a vizsgát tett személy természetes személyazonosító adatait, egészségi alkalmasságra vonatkozó adatait, képesítéssel kapcsolatos adatait, valamint arra vonatkozó adatokat, hogy büntetlen előéletű, továbbá hajózási képesítéshez kötött foglalkozásától vagy járművezetéstől eltiltás hatálya alatt nem áll,

c) a hajózási engedélyes, vezető természetes személyazonosító és lakcím adatait, képesítéssel kapcsolatos adatait, valamint arra vonatkozó adatokat, hogy büntetlen előéletű, továbbá hajózási képesítéshez kötött foglalkozásától vagy járművezetéstől eltiltás hatálya alatt nem áll,

- d)* a hajó- és úszómunkagép bizonyítványok jegyzékében szereplő tulajdonos természetes személyazonosító és lakcím adatait,
- e)* az úszólétesítmények lajstromába bejegyzett személy természetes személyazonosító és lakcím adatait,
- f)* a tengeri hajók engedélyezett felszereléseiről, illetve a visszavont vagy elutasított kérelmekről vezetett nyilvántartásban szereplő személy természetes személyazonosító adatait,
- g)* a hajózási hatóság által kiadott szolgálati könyvekről vezetett nyilvántartásban szereplő személy természetes személyazonosító adatait,
- h)* a révkalauzok nyilvántartásába felvett személy természetes személyazonosító adatait kezeli.

(5) A hajózási hatóság a büntetett előéletre, a foglalkozástól eltiltásra vagy a járművezetéstől eltiltásra vonatkozóan kezelt adatot

- a)* a (4) bekezdés *a)* pontjában meghatározott esetben a Vizsgabiztosok Névjegyzékéből való törlésig,
- b)* a (4) bekezdés *b)* pontjában meghatározott esetben a vizsga letételéig,
- c)* a (4) bekezdés *c)* pontjában meghatározott esetben az engedély visszavonásáig vagy hatályának lejártáig kezeli.

VII/A. Fejezet

HAJÓZÁSBIZTONSÁGI VAGY KÖZBIZTONSÁGI ÉRDEKET ÉRINTŐ ADAT KEZELÉSE

48/B. § (1) A 2. § (1) bekezdésének *f)* pontjában meghatározott folyami információs szolgáltatás alkalmazása során hajózási biztonsági és forgalomkönnyítési célokból rögzített adatok kezelésére, valamint a külföldi folyami információs szolgáltatókkal folytatott adatszerzésre a folyami információs szolgáltatási központot működtető hajózási hatóság, illetve az általa a központ technikai üzemeltetésével megbízott szervezet jogosult.

(2) A folyami információs szolgáltatások alkalmazása során rögzített adatok forrását bármilyen felhasználás esetében fel kell tüntetni.

VIII. Fejezet

AZ ÚSZÓLÉTESÍTMÉNY IDEIGLENES IGÉNYBEVÉTELE

49. § (1) A hajózási biztonságát fenyegető veszély elhárítása, illetőleg megelőzése érdekében a hajózási hatóság bármely úszólétesítmény ideiglenes igénybevételét elrendelheti.

(2) Az igénybe vett úszólétesítmény használatáért térítés, az úszólétesítményben keletkezett kár esetén kártalanítás jár.

(3) Úszólétesítmény árvíz- és belvízvédekezéshez, vízminőségi kárelhárításhoz való igénybevételéről külön jogszabály rendelkezik.

HARMADIK RÉSZ

A RÉVKALAUZ

50. § (1) A hajón, illetve az önjáró úszómunkagépen üzemeltetése során

- a)* vízi útnak a hajózási hatóság által megállapított szakaszain,
- b)* amennyiben a belvízi nagyhajó vagy az önjáró úszómunkagép vezetője, illetve a szolgálatot teljesítő fedélzeti tiszt az adott vízi útszakaszra érvényes képesítéssel nem rendelkezik révkalauzt kell igénybe venni.

(2) Révkalauzi tevékenységet az a személy láthat el, akit a hajózási hatóság révkalauzként nyilvántartásba vett.

(3) A révkalauzok nyilvántartásába a hajózási hatóság azt a személyt jegyezheti be, aki

- a)* az úszólétesítmény (kötélék) vezetésére - külön jogszabályban - meghatározott képesítéssel rendelkezik,
- b)* a vízi út adott szakaszára vonalvizsgát tett, és a vizsga letételét követően az adott szakaszon hajó vezetőjeként legalább 12 havi hajózási gyakorlatot szerzett,
- c)* a révkalauzi tevékenység körében okozott kár megtérítésére felelősségbiztosítási szerződést kötött.

(4) A révkalauz az általa adott utasításokért és az általa végrehajtott műveletekért, illetve azok következményeiért büntetőjogi és polgári vagy munkajogi felelősséggel tartozik.

(5) A hajó vagy önjáró úszómunkagép vezetője köteles a révkalauznak a vezetésre vonatkozó utasításait követni és a révkalauzzal az úszólétesítmény és az általa továbbított további úszólétesítmények főméreteit és merülését közölni, továbbá a révkalauzt tájékoztatni a hajó vezetéséhez alkalmazott berendezések működéséről.

(6) Amennyiben a vezető nem követi a révkalauznak a vezetésre vonatkozó utasításait, a révkalauznak jogában áll a további tevékenységet megtagadni, és ezt a hajónaplóba bejegyeztetni, azonban az úszólétesítmény vezetőállását a legközelebbi kikötőig nem hagyhatja el, és köteles a vezetőt a hajóútra vonatkozó információkkal ellátni.

(7) A révkalauz köteles a vezetőt a víziközlekedés rendjének általa észlelt megszegésére figyelmeztetni.

(8) A révkalauz a hajó működésének belső rendjére vonatkozó utasítást nem adhat.

NEGYEDIK RÉSZ

A HAJÓZÁSI TEVÉKENYSÉG VÉGZÉSÉNEK FELTÉTELEI

IX. Fejezet

A HAJÓZÁSI TEVÉKENYSÉG ENGEDÉLYEZÉSE

51. § (1) Hajózási tevékenység hajózási engedély birtokában végezhető.

(2) Nem kell hajózási engedély:

- a)* a nyilvántartásba vételre nem kötelezett úszólétesítményekkel végzett hajózási tevékenységhez,
- b)* a központi költségvetési szervek jogszabályban előírt feladatainak saját eszközökkel való ellátásához,
- c)* természetes személy vagy sportegyesület kizárólag kedvtelési célból folytatott hajózási tevékenységéhez, ide nem értve az oktatási céllal folytatott hajózási tevékenységet,
- d)* úszómű szálláshelyként vagy kikötő, hajózási létesítmény elemeként történő üzemeltetéséhez, kivéve a gazdasági célból történő üzemeltetést,
- e)* az EGT-államok hajózási hatóságai által kiállított hajózási engedély alapján végzett hajózási tevékenységhez.

(3) A hajózási engedélyben meg kell határozni azt a tevékenységet és területet, amelyre az engedély vonatkozik, továbbá a tevékenység folytatásának feltételeit.

52. § (1) Hajózási engedély az EGT-államban lajstromozott úszólétesítményt üzemben tartó, magyarországi székhelyű jogi személy és gazdálkodó szervezet részére adható.

(2)

(3) A részvénytársaság igazgatósága a részvényekről olyan részvénykönyvet vezet, amely legalább a következő adatokat tartalmazza:

- a)* a részvénytulajdonosok nevét, természetes személy esetén lakcímét, anyja nevét, állampolgárságát, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság esetén pedig székhelyét,
- b)* ha a részvénynek több tulajdonosa van, akkor a tulajdonosok és a közös képviselő *a)* pontban meghatározott adatait,
- c)* a részvény értékpapírkódját, illetőleg sorozatát, sorszámát és névértékét,
- d)* a részvény fajtáját,
- e)* a részvényvásárlás időpontját,
- f)* a részvényvásárlás részvénykönyvbe történő bejegyzésének időpontját,
- g)* a felülbélyegzés időpontját,
- h)* a részvény bevonásának és megsemmisítésének időpontját.

(4) A részvénykönyvet úgy kell vezetni, hogy abból visszamenőlegesen is megállapítható legyen mindennemű változtatás, módosítás, törlés vagy javítás, illetőleg az adatot bejegyző személye, valamint a bejegyzés jogalapja és időpontja.

(5) A hajózási engedély kiadásának és visszavonásának feltételeiről külön jogszabály rendelkezik.

(6) Hajózási engedély annak a magyarországi székhelyű jogi személynek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetnek adható, amelynek vezetője vagy hajózási üzemeltetési vezetője (a továbbiakban együtt: vezető) a hajózási hatóság részére igazolja személyes megbízhatóságát.

(7) A személyes megbízhatóság követelményének nem felel meg az a vezető,

- a)* aki büntetett előéletű,
- b)* aki vízi jármű vezetésétől eltiltás hatálya alatt áll, továbbá
- c)* akivel szemben a kérelem benyújtását megelőző öt évben hajózási bírságot szabtak ki.

(8) A személyes megbízhatóság követelményének nem felel meg az a vezető sem, akire nézve a (7) bekezdésben meghatározott kizáró okok valamelyike a kérelem benyújtását követően következik be.

52/A. § (1) A hajózási engedélyt a hajózási hatóság öt évre adja ki. A hajózási engedély érvényességi idejét - az érvényességi idő lejártá előtt benyújtott kérelem alapján - a hatóság meghosszabbítja, ha annak jogszabályi akadálya nincs, és a hajózási engedély kiadásához az e törvényben és a külön jogszabályban előírt feltételek továbbra is fennállnak.

(2) Az 52. § (1) bekezdésében meghatározott üzemben tartó, jogi személy vagy gazdálkodó szervezet vezetője a hajózási hatóság részére igazolja, hogy vele szemben az 52. § (7) bekezdés *c)* pontjában meghatározott kizáró ok nem áll fenn, valamint

a) hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy az 52. § (7) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott kizáró ok vele szemben nem áll fenn, vagy

b) kéri, hogy az arra vonatkozó adatokat, amely szerint 52. § (7) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott kizáró ok vele szemben nem áll fenn, a bünyügyi nyilvántartó szerv a hajózási hatóság részére - annak a hajózási engedély kiadása céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa.

(3) A hajózási engedély érvényességi ideje alatt a hajózási hatóság hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy az 52. § (1) bekezdésében meghatározott üzemben tartó, jogi személy vagy gazdálkodó szervezet vezetőjével szemben fennáll-e az 52. § (7) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott kizáró ok. A hatósági ellenőrzést folytató hajózási hatóság adatot igényelhet a bünyügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy az 52. § (1) bekezdésében meghatározott üzemben tartó, jogi személy vagy gazdálkodó szervezet vezetőjével szemben fennáll-e az 52. § (7) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott kizáró ok.

(4) A Felügyelet az (2) és (3) bekezdés alapján megismert személyes adatokat

a) a hajózási engedély kiadása iránti eljárás jogerős befejezéséig vagy

b) a hajózási engedély kiadása esetén az engedély visszavonásáig kezeli.

53. § (1) A közforgalmú hajózási tevékenységet folytató engedélyes szolgáltatásait külön jogszabályban foglalt feltételekkel bárki igénybe veheti.

(2) Az engedélyes köteles szolgáltatását a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben, továbbá közforgalmú személyszállítási szolgáltatás esetén az általa igénybe vett kikötőkben - külön jogszabályban meghatározott tartalommal és módon - meghirdetni.

54. § (1) Az ország határain belül elhelyezkedő kikötők között nem az EGT-állam lobogója alatt közlekedő úszólétesítmény által végzett

a) személyszállítás, áru fuvarozás, továbbá ezekkel összefüggésben úszólétesítmények továbbítása,

b) úszómunkagéppel munkavégzésre irányuló tevékenység

(a továbbiakban az *a)* és *b)* pontban foglaltak együtt: kabotázs) engedélyköteles tevékenység.

(2) A hajózási hatóság a kabotázs-engedélyt - ha nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik - viszonzóság esetén, továbbá abban az esetben adja ki, ha az EGT-államban lajstromozott úszólétesítmény nem áll rendelkezésre a tevékenység elvégzéséhez.

55. §

X. Fejezet

A HAJÓZÁSI TEVÉKENYSÉG KORLÁTOZÁSA

56. § (1) Azokban az időszakokban, amikor természeti körülmények vagy egyéb okok a hajózást akadályozzák, a hajózási hatóság biztonsági okokból - hivatalból vagy kérelemre - korlátozhatja a hajózási tevékenységet.

(2) A korlátozásról a hajózási hatóság döntésben rendelkezik, és arról a víziközlekedés résztvevőit hajósoknak szóló hirdeteménnyel értesíti. Havarria következtében szükségessé váló korlátozás az érintettek részére a hajózás biztonsága érdekében szóban is kihirdethető.

(3)

(4) A korlátozás az elrendelő határozatban megállapított ideig, de legfeljebb 3 évig hatályos.

(5) A 8 órát meghaladó - a vízi út teljes keresztmetszetére kiterjedő - korlátozást (hajózási zárlat) legalább 5 nappal, a 24 órát meghaladó hajózási zárlatot legalább 10 nappal a zárlat kezdete előtt meg kell hirdetni. Ez a rendelkezés a havaria következtében szükségessé váló hajózási zárlatra nem vonatkozik.

(6) A Dunán és a Tiszán a 48 órát meghaladó időtartamú hajózási zárlatról a hajózási hatóság a víziközlekedés résztvevőit annak kezdete előtt legalább 30 nappal, a 72 órát meghaladó időtartamú hajózási zárlat esetén 60 nappal, a 15 napot meghaladó időtartamú hajózási zárlat esetén 180 nappal a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben tájékoztatja.

(7) A (6) bekezdésben meghatározott hajózási zárlatról szóló értesítést a hajózási hatóság a hajózási zárlatot legalább 5 nappal megelőzően, hajósoknak szóló hirdeteménnyel ismételtlen közzéteszi.

57. § (1) A hajóútnak a hajózási létesítmény és a hajózást befolyásoló vízi létesítmény karbantartása és egyéb előre tervezhető vízi munkák miatti elzárásának időtartamát a létesítmény fenntartója a lehető legrövidebb időre köteles korlátozni.

(2) A hajóútnak hajózási létesítmény és hajózást befolyásoló vízi létesítmény előre nem látható üzemzavara vagy meghibásodása, továbbá elemi csapás vagy havaria által okozott elzárása esetén, a létesítmény fenntartója a helyreállítást a lehető legrövidebb időn belül köteles megkezdeni, és a hajóút elzárását minden rendelkezésre álló eszköz felhasználásával a lehető legrövidebb időre korlátozni.

58. § (1) A Balatonon, a Velencei-tó és a Fertő tó teljes területén, továbbá a Ráckevei-Dunaág és a Tisza-tó külön jogszabályban meghatározott részein belső égésű motorral hajtott kishajót és csónakot üzemeltetni tilos.

(2) Motoros vízi sporteszközt a hajózási hatóság által - a területileg illetékes önkormányzat egyetértésével - kijelölt pálya kivételével tilos üzemeltetni. Az (1) bekezdésben feltüntetett belvízi utakon, továbbá a határvízen motoros vízi sporteszköz pályát kijelölni tilos.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott tilalom nem terjed ki:

- a) a hajózási hatóság,
- b) a rendőrség vízi rendszeti szervének, a Vám- és Pénzügyőrség, illetve a vámhatóság,
- c) a katasztrófaelhárításban közreműködő szervezetek,
- d) a víziút fenntartását, valamint a természet- és környezetvédelmi feladatot ellátó hatóság vízijárműveire,
- e) a hajózási hatóság által - külön jogszabályban foglaltak alapján - kiadott üzemeltetési engedéllyel rendelkező vízijárművekre,
- f) a Magyar Honvédség löszerek, robbanótestek felkutatását, hatástalanítását és megsemmisítését végző katonai úszólétesítményeire.

X/A. Fejezet

BELVÍZI HAJÓZÁSI ALAPPROGRAM

58/A. § (1) A belvízi hajózás piaci működése egyensúlyának a fenntartása, a hajótér-kapacitás szabályozása, a hajók műszaki megújítása, a belvízi hajópark környezetvédelmet és biztonságot elősegítő korszerűsítése és szerkezetátalakítása, az ezzel összefüggő szociális intézkedések előmozdítása, a hajózás képzési rendszerének fejlesztése, valamint Európai Közösségek belvízi hajózási flottakapacitás-programjához való csatlakozás érdekében Belvízi Hajózási Alapprogramot (a továbbiakban: Alapprogram) kell létrehozni.

(2) Az Alapprogram fejezeti kezelésű előirányzat. Az Alapprogrammal a miniszter jogosult rendelkezni és azt a hajózási hatóság működteti.

(3) Az Alapprogrammal kapcsolatos döntéseket - ideértve az Alapprogramból történő kifizetésekre vonatkozó döntéseket is - a Belvízi Hajózási Alapkezelő Tanács (a továbbiakban: Tanács) hozza meg. A Tanács nyolc tagú; elnöke a miniszter, további hét tagja közül három tagot a miniszter, egy tagot a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, három tagot a hajózási engedélyesek delegálnak.

(4) A miniszter által meghirdetett súlyos piaci zavar időszakára az Alapprogramon belül intervenció fedezetet kell létrehozni. Az intervenció fedezetből a súlyos piaci zavar időszakában történhet kifizetés és kizárólag az Európai Közösségek Bizottsága által megjelölt jogcímen. A miniszter a súlyos piaci zavar fennállását, annak kezdő és befejező időpontját, az Európai Közösségek Bizottságának döntése alapján hirdeti meg.

XI. Fejezet

HAJÓZÁSI BÍRSÁG

59. § (1) A jogszabály által engedélykötelesnek minősített áru fuvarozásra és személyszállításra vonatkozó rendelkezések megsértőit a hajózási hatóság bírság megfizetésére kötelezheti.

(2) A bírság összege

a) jogosulatlan áru fuvarozás esetén legalább a szerződésben megállapított fuvardíj 20%-a, de legfeljebb 100%-a,

b) jogosulatlan személyszállítás esetén személyenként legalább 10 000 forint, de legfeljebb 100 000 forint.

(3) Az engedély nélkül végzett áru fuvarozás vagy személyszállítás engedély nélkül történő továbbfolytatása esetén a bírság ismételt is kiszabható.

(4) A beszedett bírság összege a hajózási hatóságot illeti meg.

(5) Amennyiben jogosulatlan árufuvarozás esetén a fuvardíj összege nem állapítható meg, a bírság alapja az engedély nélkül végzett árufuvarozás időpontjában az adott közlekedési viszonylatban leggyakrabban érvényesülő (szokásos) fuvardíj.

(6) A hajózási hatóság és a rendőrség vízi rendészeti szerve jogosult ellenőrizni, hogy a Magyar Köztársaság területén engedélykötelesnek minősített hajózási tevékenységet végző úszólétesítmény a tevékenység végzésére jogosító engedéllyel rendelkezik-e. Amennyiben az engedélyköteles tevékenységet végző úszólétesítmény a tevékenység végzésére jogosító engedéllyel nem rendelkezik, az ellenőrzést végző rendőri szerv haladéktalanul értesíteni köteles a hajózási hatóságot.

(7) Az illetékes vámhatóság az úszólétesítmények Magyar Köztársaság területén történő ellenőrzése, vámkezelése során köteles meggyőződni arról, hogy a belvízi hajózásról szóló nemzetközi szerződések szerinti engedélyköteles forgalomban részt vevő úszólétesítmények - a nemzetközi szerződésben részes felek lobogója alatt közlekedő úszólétesítmény kivételével - rendelkeznek-e az adott nemzetközi szerződésben meghatározott árufuvarozási, illetve személyszállítási engedélyekkel. Amennyiben az országba belépni vagy az országból kilépni kívánó úszólétesítmény az árufuvarozásra és személyszállításra jogosító engedéllyel nem rendelkezik, a határvámhivatal köteles haladéktalanul értesíteni a hajózási hatóságot, és az árufuvarozásra, illetve személyszállításra jogosító engedély megszerzéséig az úszólétesítménynek, személyzetének, továbbá az úszólétesítményen lévő árunak a be-, illetve kiléptetését megtagadni.

(8) A hatóság a bírság kiszabását akkor mellőzi, ha a bírság kiszabására okot adó tevékenység vagy mulasztás az életet, a testi épséget, a vagyontárgybiztonságot, a közlekedés biztonságát vagy a közteherviselési kötelezettség teljesítését közvetlenül nem veszélyezteti, harmadik személynek kárt nem okoz, a tevékenység vagy mulasztás tekintetében a rosszhiszeműség, a hatóság félrevezetésének szándéka nem állapítható meg, és a tevékenység vagy mulasztás első ízben fordul elő.

60. § (1) A jogszabályban előírt

- a) lajstromozási, osztályozási, biztosítási,
- b) képesítési,
- c) vízi út és hajóút használatára, hajóút felszabadítására,
- d) adatszolgáltatási, tájékoztatósi, bejelentési,
- e) úszólétesítmény szükséghelyzetben való igénybevételére, hajózási tevékenység korlátozására,
- f) úszólétesítmény megfelelőségére és üzemben tartására,
- g) hajózási létesítmény létesítésére és üzemben tartására,
- h) víziközlekedés forgalmának irányítására és a hajóút kitzítésére szolgáló jelek létesítésére, üzemeltetésére és megszüntetésére,
- i) hajózási tevékenység végzésére,
- j) belvízi utakon közlekedési korlátozás alá eső területen üzemeltetett belsőégésű motorral hajtott kishajó, csónak és motoros vízi sporteszköz használatára,
- k) úszólétesítmény rendeltetésszerű üzemeltetéséhez előírt személyzet létszámára és képesítésére vonatkozó rendelkezések megsértőit a hajózási hatóság bírság megfizetésére kötelezheti azzal, hogy a bírság kiszabása csak az 58. § (8) bekezdésében foglaltak mérlegelésével mellőzhető. A bírsággal kapcsolatos eljárás lefolytatására a hajózási hatóság jogosult.

(2) A bírság összege legfeljebb a külön jogszabályban megállapított hatósági eljárási díj tízszerese. Amennyiben külön jogszabály az adott tevékenységgel kapcsolatban eljárási díjat nem állapít meg, a bírság összege legfeljebb az általános tételű államigazgatási eljárási illeték húszszorosa.

(3) A beszédett bírság összege a hajózási hatóságot illeti meg.

XII. Fejezet

víziközlekedési BALESET SZAKMAI VIZSGÁLATA

61. § (1) Ha a Magyar Köztársaság területén a hajózási tevékenység folytatása alatt

- a) úszólétesítményt az üzemképességet érintő, vagy a hajóút teljes, illetve részleges elzárását eredményező baleset ér,
 - b) úszólétesítmény eltűnik,
 - c) a víziközlekedés szabályainak megsértése miatt súlyos - 8 napon túl gyógyuló - testi sérülés vagy halál következik be
- (a továbbiakban együtt: víziközlekedési baleset), azt ki kell vizsgálni.

(2) Vizsgálni kell azokat a víziközlekedési balesetet nem okozó eseteket is, amelyek a víziközlekedés biztonságát veszélyeztették (a továbbiakban: rendkívüli hajózási események).

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben említett szakmai vizsgálat célja a víziközlekedési baleset, illetve a rendkívüli hajózási esemény okának és körülményeinek megállapítása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges intézkedések megtétele.

(4) A szakmai vizsgálat a munkabaleset kivizsgálására, továbbá a havaria és a környezeti káreset vizsgálatára vonatkozó rendelkezéseket nem érinti.

62. § (1) A szakmai vizsgálatot - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - a Közlekedésbiztonsági Szervezet - külön törvény rendelkezései alapján - végzi. A baleset bejelentésének szabályait, a vizsgálat feltételeit külön jogszabály állapítja meg.

(2) A víziközlekedési balesetet az úszólétesítmény üzemben tartója haladéktalanul jelenteni köteles a hajózási hatóságnak is. A rendkívüli hajózási eseményről az úszólétesítmény üzemben tartója a hajózási hatóságot tájékoztatni köteles.

(3) Ha magyar úszólétesítményt külföldön súlyos víziközlekedési baleset ér, azt az úszólétesítmény üzemben tartója haladéktalanul köteles a magyar hajózási hatóságnak is bejelenteni, és a hajózási hatóság által - a balesettel kapcsolatban - kért adatokat szolgáltatni.

(4) A kizárólag a honvédség, illetve a rendvédelmi szervek úszólétesítményeivel való közlekedés során bekövetkezett súlyos víziközlekedési balesetekkel és rendkívüli hajózási eseményekkel kapcsolatos szakmai vizsgálat az illetékes üzembentartó által kijelölt szakmai bizottság feladata.

(5) A (4) bekezdés szerinti szakmai bizottság létrehozására, tagjaira, valamint a bizottság eljárására vonatkozó szabályokat külön jogszabály állapítja meg.

63. § A hajóútban, a kikötőben, illetőleg ezek létesítményeiben, a környezetben, továbbá más úszólétesítményekben okozott kár, továbbá testi sérüléssel vagy halállal járó baleset, valamint a hajózás biztonságának veszélyeztetése esetén, a felelősség tisztázása érdekében az eseményben részt vevő úszólétesítményt a rendőrhatalóság, a határőrizeti vagy a vámszervek feltartóztathatják.

XIII. Fejezet

SEGÍTSÉGNYÚJTÁS ÉS MENTÉS

64. § (1) Ha az úszólétesítmény vezetője tudomást szerez arról, hogy a vízen emberélet került veszélybe, továbbá, ha a hajóút elzárása vagy az elzárás veszélye áll fenn, köteles segítséget nyújtani.

(2) Összeütközés esetében az úszólétesítmények vezetői kötelesek minden rendelkezésre álló eszközzel egymásnak segítséget nyújtani.

(3) A segítségnyújtás módját - ha arra lehetőség van - az úszólétesítmények vezetői együttesen határozzák meg.

65. § A segítséget kérő úszólétesítmény üzemben tartója köteles a segítségnyújtónak a kár elhárításához szükséges segítségnyújtása következtében keletkezett kárát megtéríteni.

66. § A 64. § (1) és (2) bekezdése alá nem tartozó segítségnyújtás esetén a segélykérés teljesítésére az érintettek megállapodása alapján kerül sor.

67. § (1) A 66. § szerint nyújtott segítségért - amennyiben az eredménnyel járt - a megmentett vagyon értékével arányos térítés (a továbbiakban: mentési díj) jár.

(2) A mentési díj összege nem haladhatja meg a megmentett vagyon értékét.

(3) A 66. § szerinti segítségnyújtás esetén a segítséget nyújtó úszólétesítmény üzemben tartója a mentési díjból a segítségnyújtásban részt vevő személyeknek közreműködésük arányában jutalmat köteles fizetni.

XIV. Fejezet

KÖZÖS HAJÓKÁR

68. § (1) A hajót és rakományát együttesen közvetlenül fenyegető rendkívüli veszély elhárítása érdekében szándékosan és ésszerűen okozott károk és ráfordított költségek a hajót, a rakományt és a fuvardíjat értékarányosan, együttesen terhelik (a továbbiakban: közös hajókár).

(2) A közös hajókár elszámolására abban az esetben kerül sor, ha azt valamelyik érdekelt fél kezdeményezi.

(3) Az elszámolás módjára és feltételeire a közös hajókárt kiváltó esemény bekövetkezésének helyén általánosan alkalmazott nemzetközi szabály az irányadó.

ÖTÖDIK RÉSZ

VÍZI ÚT, HAJÓÚT

69. § (1) A miniszter az állam tulajdonában lévő hajózható vizeket - a vízi utak osztályba sorolása és nyilvántartása szabályainak megállapításával - rendeletben vízi úttá nyilvánítja.

(2) Vízi utat nemzetközi vízi úttá nemzetközi szerződés nyilváníthat.

(3) A miniszter a nem állami tulajdonban lévő hajózható vizeket a tulajdonos kérelmére, rendelettel vízi úttá nyilváníthatja.

(4) Azokat az állami tulajdonban lévő felszíni vizeket, amelyek hajózásra alkalmassá tehetők (tervezett vízi út), a miniszter rendeletben határozza meg.

70. § (1) A vízi úttá nyilvánítás során a miniszter meghatározza:

a) a vízi út osztályba sorolását;

b) a vízi út hullámjellemzők szerinti hajózási zónába sorolását;

c) az adott vízi útszakaszon vagy a vízi út egészén létesítendő szükségkikötők legkisebb számát;

d) a vízi úton a hajóút jellemző méreteit, beleértve a legkisebb és legnagyobb hajózási vízszintet.

(2) A vízi utak nyilvántartását a hajózási hatóság végzi.

71. § (1) A vízi utat folyamatosan olyan állapotban kell tartani, hogy az alkalmas legyen az osztályának megfelelő úszólétesítmények rendeltetésszerű közlekedésére.

(2) A nagyhajók rendszeres közlekedésére alkalmas vízi úton a hajóutat ki kell tűzni.

(3) A vízi út és a szükségkikötők rendeltetésre alkalmas állapotban tartása, fejlesztése, a hajóút kijelölése és kitűzése a vízi út fenntartójának feladata. A zárt öbölben vagy medencében elhelyezkedő kikötőhöz csatlakozó vízterületen a hajóút fenntartása, kijelölése és kitűzése - a szükségkikötő kivételével - a kikötő üzemben tartójának feladata. Zárt öbölben vagy medencében elhelyezkedő több kikötő esetében a bejárat, a fordítóhely és a közösen használt vízterületek fenntartásáról, kitűzéséről a kikötők üzemben tartói együttesen gondoskodnak.

(4) A hajóút kijelölését és kitűzését a vízügyi hatóság engedélyezi.

(5) A hajózást irányító jelek elhelyezéséről a hajózási hatóság rendelkezik, illetve azt engedélyezi.

(6) A vízi utat érintő létesítményeken a (4)-(5) bekezdések szerinti jelzések elhelyezése és üzemeltetése a létesítmény tulajdonosának feladata.

72. § (1) A 2. § (1) bekezdésének *f*) pontjában foglalt, a 69. § (1) bekezdésében meghatározott víziutakkal kapcsolatos és a 71. §-ban foglalt állami feladatok forrását a központi költségvetés elkülönítetten biztosítja.

(2) A költségvetési forrásból finanszírozott szervezetek között a folyami információs szolgáltatások működtetésével összefüggésben végrehajtott adatközlés térítésmentes.

(3) Az adatközlés során az adatok elektronikus formátumban való rendelkezésre állása esetén az adatok elektronikus formátumban kerülnek átadásra.

73. § Nemzeti vízi utat - nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában - idegen állam lobogója alatt közlekedő úszólétesítmény - a kedvtelési célú kishajó és a csónak kivételével - csak a hajózási hatóság által, díj ellenében kiadott vízi úthasználati engedéllyel veheti igénybe.

74. § (1)-(2)

(3) A vízi utat érintő munkavégzés közlekedési feltételeit a hajózási hatóság külön engedélyben (munkavégzési engedély) határozza meg.

(4) A parti ingatlan tulajdonosa (használója) a hajózás biztonsága és rendje érdekében köteles túrni az illetékes hatóság által elrendelt vagy engedélyezett hajózási jel, jelzés elhelyezését, karbantartását és ellenőrzését.

(5) Az ingatlan tulajdonosát (használóját) a (4) bekezdés szerinti korlátozás mértékének megfelelő kártalanítás illeti meg. Ha a korlátozás következtében az ingatlan használata, az ingatlanal kapcsolatos jog vagy foglalkozás gyakorlása lehetetlenné, illetve számottevően költségessé válik, a tulajdonos az ingatlan kisajátítását kérheti.

75. § (1) A vízi útban lévő, azt keresztező, vagy azt a vízi út medrétől 50 méternél kisebb távolságban megközelítő nyomvonalas és egyéb létesítményeket annak üzemben tartója köteles a jogszabályban és az üzemeltetési engedélyben meghatározott állapotban tartani és az előírt jelekkel ellátni.

(2) Ha a vízi útban lévő, azt keresztező, megközelítő nyomvonalas és egyéb létesítmény műszaki jellemzői eltérnek a jogszabályban, illetőleg az engedélyben foglaltaktól, vagy az a víziközlekedés biztonságát, illetőleg a környezetet veszélyezteti, a hajózási hatóság a tulajdonost, a veszélyforrás építéssel, bontással vagy átalakítással történő felszámolására kötelezheti.

76. § A hajózási létesítmények víziközlekedéssel kapcsolatos üzemeltetési rendjét a hajózási hatóság hagyja jóvá.

77. § A hajóút jogszabályban megállapított jellemző méreteiben [70. § (1) bekezdésének *d*) pontja] átmenetileg, elháríthatatlanul bekövetkezett csökkenésről a vízi út fenntartójának bejelentése alapján a hajózási hatóság értesíti a hajózás résztvevőit.

78. § (1) A hajóút használatának korlátozásával járó havarria esetén, az abban részes úszólétesítmény vezetője köteles haladéktalanul megkezdeni a hajóút felszabadítását, továbbá - amennyiben szükséges - a környezetszennyezés környezetveszélyeztetés megszüntetése érdekében a szükséges kárelhárítást.

(2) A hajózási hatóság a felszabadításra határidőt állapíthat meg, és meghatározhatja annak módját. Szükség esetén a hajózási hatóság jogosult a hajóút felszabadításának elvégzetetésére, a károkért felelős úszólétesítmény üzemben tartójának terhére.

(3) A hajóút forgalmának korlátozásából eredő és a bekövetkezett környezeti károkért a havariáért felelős úszólétesítmény üzemben tartója felel.

78/A. §

HATODIK RÉSZ

KIKÖTŐ

Általános rendelkezések

79. § (1) A kikötő az üzemeltetés formájának szempontjából lehet:

a) közforgalmú, amelyet a kikötő üzemben tartója által meghirdetett feltételekkel bárki igénybe vehet,
b) saját használatú, amely az üzemben tartó vállalkozásában végzett személyszállítási tevékenység keretében utasok ki- és beszállására, illetve az üzemben tartó részére érkezett áru kirakására vagy az általa onnan továbbított áruk berakására, tárolására szolgál.

(2) Az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározottakon túl saját használatú az a kikötő is, amely

a) államigazgatási szerv, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv tulajdonában, illetve használatában van, továbbá

b) társadalmi szervezet tulajdonában, illetve használatában van, ha a kikötő csak tagsági jogviszony alapján vehető igénybe.

80. § (1) Azt a közforgalmú kikötőt, amelynek földterülete állami tulajdonban vagy az állam meghatározó többségével létrehozott vagyonkezelő társaság kezelésében van, és amely alapvető közlekedési infrastrukturális ellátottsága lehetővé teszi átrakadási, elosztási központként a vízi, vasúti és a közúti személy-, illetve áruforgalom összekapcsolását, országos közforgalmú kikötővé lehet nyilvánítani.

(2) Közforgalmú kikötőt - a miniszter, az országos szintű fejlesztés, fejlesztési tervezés és programozás irányításáért felelős miniszter és a gazdaságpolitikáért felelős miniszter együttes javaslatára - a Kormány határozatával nyilvánítja országos közforgalmú kikötővé.

(3) Az országos közforgalmú kikötőt az állam az általa vagy részvételével e célra alapított gazdasági társaság útján működteti, illetve az országos közforgalmú kikötő földterületét bérbeadás útján hasznosítja.

(4) Az országos közforgalmú kikötőkkel, továbbá a határkikötőkkel kapcsolatos állami feladatok forrását a költségvetés elkülönítetten biztosítja.

81. § Nemzetközi vízi úton lévő közforgalmú kikötőt bármely állam lobogója alatt közlekedő úszólétesítmény igénybe veheti.

82. § (1) Kikötőt vámúttá a Kormány nyilvánít.

(2) A határkikötő vám- és határkezelésre igénybe vett parti területét az adópolitikáért felelős miniszter felhatalmazása alapján a vámhatóság jelöli ki.

83. § (1) A saját használatú kikötő igénybevételeért díj nem szedhető.

(2) A saját használatú kikötő üzemben tartója rendkívüli időjárás, vízállási vagy jégviszonyok következtében veszélybe került úszólétesítmény kikötését nem tagadhatja meg, azonban ennek következtében felmerült többletköltségei megtérítésére igényt tarthat.

84. § A kikötő üzemben tartója a kikötő, illetve a kikötőben tartózkodó úszólétesítmény ellenőrzését végző államigazgatási szervek úszólétesítményeinek kikötését - a vizsgálat idejére - díjmentesen köteles biztosítani.

Kikötő létesítése, üzemben tartása és megszüntetése

85. § (1) Kikötő - ideértve a veszteglőhelyet is - a hajózási hatóság engedélyével létesíthető, bővíthető, tartható üzemben és szüntethető meg.

(2) A kikötők használatának részletes szabályait a kikötő üzemben tartója kikötőrendben állapítja meg. A kikötőrendet - határkikötő esetén a vámhatóság és a határőrizeti szerv egyetértésével - a hajózási hatóság hagyja jóvá.

(3) A közforgalmú kikötő kikötőrendjét a kikötő üzemben tartójának a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben kell hirdetnie. A kikötőrend hajóforgalmat érintő részét hajósoknak szóló hirdetményben is közzé kell tenni.

86. § (1) A szükségkikötőt a hajózási hatóság jelöli ki.

(2) A szükségkikötő rendeltetésre alkalmas állapotban tartásáról a vízi út fenntartója gondoskodik.

HETEDIK RÉSZ

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

87. § E törvény alkalmazásában

1. *belvízi út*: a kontinens határain belüli természetes és mesterséges felszíni víz;
2. *belvízi, illetőleg tengeri hajó*: rendeltetésének megfelelő, nyilvántartásba vett, és építése, berendezése és felszerelése alapján belvízi, illetőleg tengeri közlekedésre alkalmas vízi jármű;
3. *csónak*: az emberi erővel hajtott - hajónak, kompnak, vízi sporteszköznek nem minősülő - felépítménnyel nem rendelkező vízijármű, amelynek testhossza nem haladja meg a kishajóra megállapított mértéket. Csónak továbbá az a szélerővel vagy gépi berendezéssel hajtott - hajónak, kompnak, vízi sporteszköznek nem minősülő - vízijármű is, amelynek hossza a 6,2 métert, névleges vitorlafelülete a 10 m²-t, illetőleg motorteljesítménye a 4 kW-ot nem éri el. Nem minősül csónaknak az építése, berendezése és felszerelése alapján elsődlegesen nem hajózási tevékenység folytatására alkalmas - külön jogszabályban meghatározott - úszóeszköz;
4. *egyéb úszólétesítmény*: vízi járműnek, úszómunkagépnek vagy úszóműnek nem minősülő úszólétesítmény;
5. *fordítóhely*: az úszólétesítmény megfordulására alkalmas hely;
6. *gazdasági célú hajózási tevékenység*: ellenszolgáltatásért, illetőleg egyéb gazdasági tevékenység kiszolgálása során, vagy annak érdekében végzett hajózási tevékenység;
7. *gyorsjáratú hajó*: a hordszárnyas és a légpárnás hajó;
8. *hajó*: építésénél, berendezésénél és felszerelésénél fogva a vízen való közlekedésre alkalmas vízi jármű;
9. *hajóosztályozás*: a hajó megfelelőségének, műszaki állapotának hajóosztályozó társaság által végzett vizsgálata, ellenőrzése, tanúsítása;
10. *hajóút*: a vízi útnak a nagyhajók közlekedésére kijelölt és kitűzött, ennek hiányában a nagyhajók által az adott vízállásnál rendszeresen használt része, továbbá a veszteglőhely vízterülete, valamint a kikötőhöz tartozó vízterület;
11. *hajózási körzet*: tengeren a parttól, illetőleg a menedékkikötők között mért távolsággal meghatározott, valamint az időjárás és a hullámozás függvényében kijelölt vízterület;
12. *hajózási létesítmény*: a víziközlekedés biztonságát és zavartalanságát elősegítő vagy az úszólétesítmények kikötésére, veszteglésére szolgáló, a vízen, illetőleg a parton lévő hajózási célokat szolgáló létesítmény;
13. *hajózási tevékenység*: a vízen történő személyszállítás és áru fuvarozás, más úszólétesítmény vízen vontatással, tolással vagy mellévtet alakzatban való továbbítása, továbbá úszólétesítménynek a vízen egyéb célból (pl. halászat, kutatás, vendéglátás, munkavégzés) való működtetése, ide nem értve a kedvtelési célú hajózást;
14. *hajózási zóna*: belvízen az időjárás és a hullámozás függvényében meghatározott vízterület;
15. *halászhajó*: hal vagy egyéb vízi élőlény kifogásához szükséges berendezésekkel felszerelt és kereskedelmi célú halászatra használt úszólétesítmény;
16. *határkikötő*: vámúttá nyilvánított kikötő, ahol az úszólétesítmények és az azokon lévő személyek, áruk be-, illetőleg kiléptetése történik;
17. *havaria*: az úszólétesítményt ért vagy az úszólétesítmény által okozott baleset;
18. *kedvtelési célú hajózás*: nem gazdasági célból folytatott hajózási tevékenység (pl. vízi turizmus, sportcélú hajózás);
19. *kereskedelmi hajó*: olyan hajó, amellyel gazdasági célú hajózási tevékenységet végeznek, a halászhajó kivételével;
20. *kikötő*: az úszólétesítmények kikötésére kijelölt, vagy azok részére fenntartott partterület, amely alkalmas a víziközlekedéssel, személyek be- és kiszállításával, árukezeléssel, áruátrakással és elosztással, valamint az úszólétesítmények hajózásra alkalmasságának megőrzésével kapcsolatos tevékenység végzésére. Zárt öbölben vagy medencében - ha az öböl, illetve medence teljes területén, a befogadóba torkollásig a kikötőhöz tartozik - a hajóutat a kikötőhöz tartozó vízterületnek kell tekinteni;
21. *kishajó*: az a belvízi hajó, amelynek a hajótesten mért hossza a 20 métert nem éri el, valamint az a tengeri hajó, amelynek a hajótesten mért hossza a 24 métert nem éri el;
22. *kitűzés*: a hajóút megjelölésére szolgáló tevékenység és eszközrendszer;
23. *kombinált forgalom*: több közlekedési alágazat (pl. vízi és közúti közlekedés) igénybevételel végzett személyszállítás vagy áru fuvarozás;
24. *komp*: vízen történő közútpótló átkelésre szolgáló, személyeket és közúti járműveket szállító, a hajózási hatóság által kompnak (önjáró, nem önjáró, köteles komp, továbbá a révhajó és a révcónak) minősített vízi jármű;

25. *konzuli tisztviselő*: a Magyar Köztársaság diplomáciai vagy konzuli képviselőjénél konzuli feladatok végzésével megbízott személy;
26. *külföldi*: akit (amit) a devizajogszabályok külföldinek tekintenek;
27. *nagyhajó*: az a belvízi hajó, amelynek a hajótesten mért hossza 20 méter vagy annál nagyobb, valamint az a tengeri hajó, amelynek hajótesten mért hossza 24 méter vagy annál nagyobb;
28. *nemzeti vízi út*: az ország határain belül lévő és nemzetközi vízi úttá nem nyilvánított vízi út;
29. *nemzetközi vízi út*: nemzetközi szerződés alapján nemzetközivé nyilvánított vízi út;
30. *önjáró úszómunkagép*: helyváltoztatásra önállóan alkalmas úszómunkagép;
31. *őrszolgálat*: tengeri hajón a parancsnoki hídon, a fedélzeten, illetve a géptérben, menetben vagy kikötőben teljesített szolgálat;
32. *révhajó, révcsonak*: csak személyeket szállító, a vízen történő közútpótló átkelésre szolgáló komp;
33. *révkalauz*: a hajó vezetőjét a hajó vezetésében segítő, kellő helyismerettel és képesítéssel rendelkező személy;
34. *személyhajó*: a hajózási hatóság által 12 főnél több utas rendeltetészerű szállítására alkalmasnak nyilvánított hajó;
35. *szükségkikötő*: az úszólétesítményeknek a vízi út használata során bekövetkezett szükséghelyzet (pl. rendkívüli vízállás, jégzajlás) miatti átmeneti tartózkodására kijelölt víz-, illetve partterület;
36. *tartályhajó*: a hajótestben kialakított vagy a hajón rögzített tartályokban folyékony rakomány továbbítására alkalmasnak nyilvánított hajó;
37. *úszómunkagép*: a vízi munka végzésére alkalmas úszólétesítmény, amely rendeltetésénél fogva nem végez áru fuvarozást, illetve személyszállítást;
38. *úszólétesítmény*: víziközlekedésre, vízen való munkavégzésre és azokkal összefüggő tevékenység folytatására alkalmas úszóképes eszköz, szerkezet, berendezés;
39. *úszómű*: helyváltoztatásra általában nem szolgáló, önálló meghajtással nem rendelkező, vízen munkát nem végző úszólétesítmény;
40. *üzemben tartó*: az úszólétesítmény, illetve kikötő tulajdonosa, valamint aki az úszólétesítmény, illetve kikötő szerződés alapján vagy más jogcímen való üzemben tartására jogosult;
41. *vesztéglőhely*: úszólétesítmények rendeltetészerű üzemeltetés közbeni, átmeneti tartózkodására kijelölt vízterület és csatlakozó partszakasz;
42. *vízi jármű*: vízen való közlekedésre, szállításra, illetve más úszólétesítmény továbbítására szolgáló - úszómunkagépnek, úszóműnek és egyéb úszólétesítménynek nem minősülő - úszólétesítmény;
43. *víziközlekedés*: vízen úszólétesítménnyel végzett helyváltoztatás. A víziközlekedési tevékenység része továbbá az úszólétesítmények kiszolgálásával kapcsolatos létesítmények (pl. kikötő) működtetése is;
44. *vízi sporteszköz*: vízen való közlekedésre alkalmas, rendeltetészerű használata esetén úszóképes és kormányozható, kedvtelési rendeltetésű, hajónak, kompnak, csónaknak nem minősülő vízi jármű;
45. *vízi út*: a víziközlekedés pályája, a folyók, csatornák és tavak - külön jogszabályban vízi úttá nyilvánított - szakasza vagy része;
46. *vízi út fenntartója*: a vízi úttá nyilvánított hajózható vizek tulajdonosa, illetve kezelője;
47. *folyami információs szolgáltatások központ*: a folyami információs szolgáltatásokkal kapcsolatos adatok - informatikai és távközlési berendezések útján történő - továbbítására szolgáló, a hajózási hatóság által működtetett központ;
48. *katonai úszólétesítmény*: a Magyar Honvédség állományába tartozó, katonai célú víziközlekedésre, vízen való munkavégzésre és azokkal összefüggő tevékenység folytatására alkalmas úszóképes eszköz, szerkezet, berendezés.

NYOLCADIK RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- 88. § (1)** Felhatalmazást kap a Kormány
- a hajózási hatóság - beleértve a tengerészeti hatóságot is - kijelölésének, feladat- és hatáskörének, valamint eljárási rendjének,
 - a lajstromozás részletes szabályainak,
 - a vízi utat keresztező nyomvonalas létesítmények üzemeltetése szabályainak,
 - a vízi személyszállítás feltételeinek,
 - a vízi áru fuvarozás feltételeinek,
 - a hajó üzemben tartójának kötelező felelősségbiztosítására vonatkozó részletes szabályoknak,
 - a víziközlekedés egyes belvízi utakon környezetvédelmi okokból való korlátozásának,
 - a víziközlekedési szempontból korlátozás alá eső belvízi utakon az üzemeltetési engedélyek kiadására vonatkozó részletes feltételek,

i) a víziközlekedés védelme szabályainak, a Víziközlekedési Védelmi Bizottság összetételének, feladat- és hatáskörének, továbbá működése rendjének,

j) a folyami információs szolgáltatások működtetési és fejlesztési feladatainak, valamint a térítésmentes alapszolgáltatások körének,

k) a hajókról származó szennyezés és az azzal összefüggő jogkövetkezmények részletes szabályainak,

l) az e törvény szerinti szakértői tevékenység folytatása részletes feltételeinek, a szakértői tevékenység bejelentése és a szakértők nyilvántartása személyes adatot nem tartalmazó adattartalmának, valamint a bejelentésre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályoknak, továbbá a szakértői tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeknek
rendeletben történő megállapítására.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter

a) a hajózási tevékenység engedélyezése rendjének,

b) az úszólétesítmények hajózásra alkalmassága és megfelelősége feltételeinek, az üzemképesség vizsgálatának és tanúsításának, továbbá az úszólétesítmények felügyelete rendjének,

c) az úszólétesítményen a szolgálat rendjének, a személyzet szolgálattal összefüggő jogainak és kötelezettségeinek (rendtartásnak),

d) az úszólétesítmény üzemeltetésével összefüggő - a törvényben nem említett - okmányok fajtáinak, továbbá az okmányok vezetése szabályainak,

e) a hajós és tengerész szolgálati könyvek kiadása feltételeinek, vezetése és használata szabályainak,

f) a víziközlekedés ágazati információs rendjének, a folyami információs szolgáltatások működtetési és fejlesztési feladatai - beleértve a külföldi folyami információs szolgálatokkal folytatott adatcserét - részletes szakmai és működtetési szabályainak, valamint a folyami információs szolgáltatások eszközeinek és szoftvereinek típusjóváahagyási rendjének,

g) az úszólétesítmények és szállítótartályok felügyeletének,

h) a hajózásra alkalmas, illetőleg hajózásra alkalmassá tehető természetes és mesterséges felszíni vizek vízi úttá nyilvánításának,

i) a tengeri és a belvízi hajók közbözése szabályainak,

j) a víziközlekedés forgalmának irányítására, és a hajóút kitűzésére szolgáló jelek létesítése, üzemeltetése és megszüntetése szabályainak,

k) a kikötő - ideértve a kikötőhelyet és a veszteglőhelyet is - továbbá a komp- és révátkelőhelyek létesítése, üzemben tartása, megszüntetése feltételeinek, továbbá használata általános rendjének,

l) a hajózással kapcsolatos egyes veszélyes tevékenységek biztonsági követelményeinek,

m) a hajózási rangjelzések használatára vonatkozó szabályoknak,

n) a révkalauzi tevékenység ellátása részletes feltételeinek,

o) a veszélyes áruk tengeri és belvízi fuvarozásának,

p) a víziközlekedés rendjének,

q) a havaria vizsgálata rendjének a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszterrel egyetértésben,

r) a hajózási egészségi alkalmasság feltételeinek és vizsgálati rendjének az egészségügyért felelős miniszterrel együttesen,

s) a hajózási képesítések megszerzése feltételeinek és rendjének, valamint a kiadandó okmányok (bizonyítványok) formai és tartalmi követelményeinek az oktatási, valamint a rádiószolgálatok állomáskezelőire vonatkozó követelmények meghatározása tekintetében az elektronikus hírközlésért felelős miniszterrel egyetértésben,

t) a hajózási bírság kivétele részletes szabályainak és a bírság felhasználása rendjének az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben,

u) a hajózási hatósági eljárások díjainak, valamint e díjaknak az eljáró hatóság, illetve a felügyeleti és irányítási feladatot ellátó szervezetek közötti megosztása szabályainak, továbbá a hajózási képesítő vizsgák díjainak az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben,

v) az utasnyilvántartás vezetése részletes szabályainak,

w) a Belvízi Hajózási Alapprogram működtetése részletes szabályainak,

x) a rajnai hajózásban való részvételi jogosultságot igazoló okmány kiadása részletes szabályainak,

y) a víziút más nyomvonalas létesítmény által történő megközelítése, keresztezése részletes szabályainak az elektronikus hírközlésért felelős miniszterrel, az energetikáért felelős miniszterrel, a vízgazdálkodásért felelős miniszterrel, valamint az építésügyért felelős miniszterrel egyetértésben
rendeletben történő megállapítására.

(3) Felhatalmazást kap a rendészetért felelős miniszter a hajózással kapcsolatos rendőrhatalósági tevékenység szabályainak - ideértve az eljáró hatóság feladat- és hatáskörét, továbbá a hatósági tevékenységre vonatkozó rendelkezéseket is - a miniszterrel együttesen, rendeletben történő megállapítására.

(4) Felhatalmazást kap az egészségügyért felelős miniszter a hajózás egészségügyi és közegészségügyi-járványügyi követelményeinek és hatósági felügyelete szabályainak, továbbá az eljáró hatóság feladat- és hatáskörének, a miniszterrel egyetértésben, rendeletben történő megállapítására.

(5) Felhatalmazást kap a környezetvédelemért felelős miniszter, illetve a természetvédelemért felelős miniszter a hajózás környezet- és természetvédelmi követelményeinek, valamint a hajózási létesítményekkel kapcsolatos ügyekben eljáró környezetvédelmi hatóság feladat- és hatáskörének a miniszterrel egyetértésben, rendeletben történő megállapítására.

(6) Felhatalmazást kap az államháztartásért felelős miniszter

a) a határkikötők fenntartásával és működtetésével kapcsolatos szabályoknak, a miniszterrel és a határrendészetért felelős miniszterrel egyetértésben,

b) a hajó-felelősségbiztosítási szerződésre vonatkozó részletes szabályoknak rendeletben történő megállapítására.

(7) Felhatalmazást kap a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter a hajózással kapcsolatos munkabiztonsági követelményeknek a miniszterrel és az egészségügyért felelős miniszterrel egyetértésben, rendeletben történő megállapítására.

(8) Felhatalmazást kap a honvédelemért felelős miniszter a Magyar Honvédség személyi állományára, úszólétesítményeire, továbbá a honvédelmi célú, mederben és parton lévő, hajózást szolgáló létesítményeire vonatkozóan e törvényben foglaltaktól eltérő szabályoknak a miniszterrel együttesen, rendeletben történő megállapítására.

89. § (1) Ez a törvény - a (2)-(4) bekezdésben foglalt kivétellel - 2001. január 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 22. §-ának *b*) pontjában foglalt osztályoztatási kötelezettség a kihirdetést követő 18. hónap 1. napján lép hatályba.

(3) E törvény 22. §-ának *c*) pontjában foglalt osztályozási kötelezettség csak a törvény hatálybalépése után nyilvántartásba vett belvízi tartályhajóra terjed ki.

(4) E törvény 24. és 25. §-ainak hatálybalépéséről külön törvény rendelkezik.

(5) Ahol jogszabály üzemi kikötőt említ, azon e törvény hatálybalépését követően saját használatú kikötőt kell érteni.

(6)

(7) Úszólétesítmény nyilvántartásba vételére és üzemképességére vonatkozóan e törvény hatálybalépését megelőzően kiállított okiratok a legközelebbi időszakos üzemképességi vizsgálatig érvényesek.

(8)

90. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Parlament és a Tanács 94/25/EK irányelve (1994. június 16.) a kedvtelési célú vízi járművekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről, 8. cikk;

b) a Tanács 98/41/EK irányelve (1998. június 18.) a Közösség tagállamainak kikötőibe érkező vagy onnan induló személyhajókon utazó személyek nyilvántartásáról, 8. és 9. cikk;

c) a Tanács 1999/63/EK irányelve (1999. június 21.) az Európai Közösség Hajótulajdonosainak Szövetsége (ECSA) és a Közlekedési Dolgozók Szakszervezeteinek Szövetsége az Európai Unióban (FST) között a tengerészek munkaidejének szervezésére vonatkozóan kötött megállapodásról, az egyes foglalkoztatáspolitikai és egészségügyi tárgyú jogszabályokkal együtt;

d) a Tanács 93/104/EK irányelve (1993. november 23.) a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvénnyel együtt;

e) az Európai Parlament és a Tanács 2000/34/EK irányelve (2000. június 22.) a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló 93/104/EK tanácsi irányelvnek az abból kizárt ágazatok és tevékenységek szabályozása céljából történő módosításáról, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvénnyel együtt;

f) az Európai Parlament és a Tanács 2005/44/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a közösségi belvíziközlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról, 3. cikk *f*) pontja, 9. cikk;

g) az Európai Parlament és a Tanács 2006/87/EK irányelve (2006. december 12.) a belvízi hajókra vonatkozó műszaki követelmények megállapításáról és a 82/714/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.

91-93. §